

11. novembris - LĀČPLĒŠU DIENA

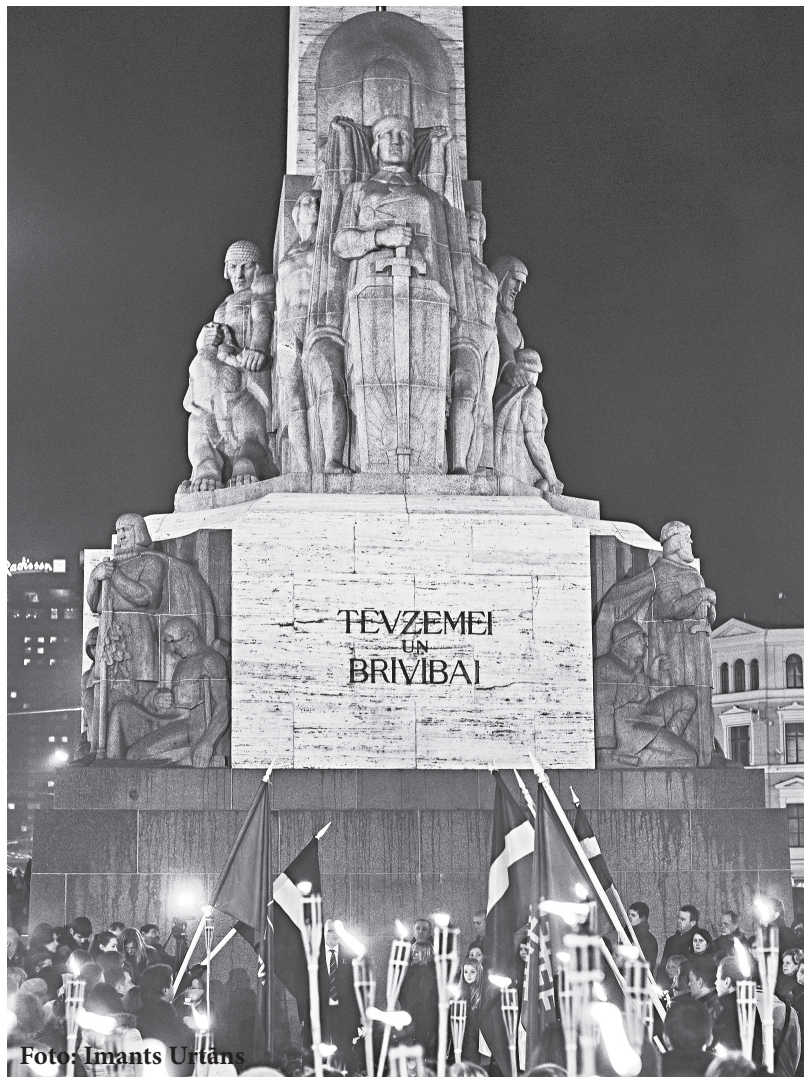


Foto: Imants Uršāns

Edvarts Virza

Latvijai

*Ak, Latvija, kaut dienas nāk un iet,
Pār tevi postu nesdamas un nāvi,
Zem vecās saules, kuŗa lec un riet,
Tu tomēr dzīvo vēl un stipra stāvi.*

*Kā māte – tā tu klēpī uzņem sev
Ir dzīvajos, ir tos, kas krita mokās.
Pret vētrām piere augsti celta tev:
Zib šķēps un arklis tavās stiprās rokās.*

*No tavas sirds, kas pukstēt nenostās,
Kā prieks, tā bēdas vienodamies raisa
Tās jautrās dziesmas, kuŗas paceļas
Kā putnu bari, meklēdami gaisa.*

*Laiks taviem vanagiem nu vaļā plēst
Zeltspārnus jaunām uzvarām un slavām,
Jo tie, kas gāja tavu sauli dzēst,
Bez galvām, beigti guļ pie kājām tavām.*

**Tautieši Īrijā,
Gruzijā un
Sibirijā**
2. un 9. lpp.

**Asi pavērsieni
Vienotībā**
4. lpp.

**Valsts un tautas
nodevība**
5. lpp.

**Par latviešu
mūzikas
zvaigznēm
pasaulē**
7. un 9. lpp.

**Reformācijai –
500**
8. lpp.

**Novadu un
mītneszemju
ziņas**
10. un 12. lpp.

**Latvijas
sportisti
pasaulē**
12. lpp.

Gērnsijā svin Latvijas valsts svētkus

Šogad jau 4. novembrī Gērnsijas latvieši kopā ar draugiem svinēja Latvijas Republikas dzimšanas dienu.

Kājās stāvēt, visi kopīgi nodziedāja Latvijas Republikas himnu. Svētku runu teica Silvija Kukule, GLA Labdarības darba organizatore. Viņa atgādināja, cik svarīgi, esot tālu prom no mājām, sanākt kopā un svinēt savas valsts svētkus.

Kā ik gadu, arī šoreiz mūzicēt bija uzaicināti viesmākslinieki no Latvijas, šoreiz grupa "Brūģis". Plašajā *St. Martins Community* centra zālē valdija pacilājoša svētku gaisotne, kāda sen nebija piedzīvota mūsu pusē. Par to vislielākais paldies ne tikai visiem

valsts dzimšanas dienas viesiem, bet arī mūziķiem un organizatoriem, kas darbojās GLA prezidentes Aivas Muižnieces vadībā. Sarīkojuma tēma šogad bija aizvadītā gadsimta 20. gadi. Dāmas un kungi bija godam pacentušies un uz balli ieradās, ģērbusies atbilstoši tā laika modei.

Jau tradicionāli šādos pasākumos notiek arī loterija. Iegūtie līdzekļi tiks novirzīti Nautrēnu pagasta daudz bērnu ģimenēm un trūcīgajiem.

Daudzi vakara dalībnieki izmantoja iespēju nofotografēties *St. Martins Community* centra foajē pie Latvijas valsts sarkanbaltsarkanā karoga.

Lilita Krūze

**Iaipni lūgti uz Latvijas valsts svētku
sarīkojumu 2017. gada 19. novembrī
DVF lauku īpašumā „Straumēni”.**

13.00 Filmu triloģijas „Savējie sapratīs”

otrās daļas „Septiņdesmitie. Spožums un posts” izrāde kopā ar producentiem **Kristianu Luhaeru** („CLC One”) un **Mareku Bērentu** („Tumsa music”), kuri pastāstīs par filmas tapšanu.

15.00 Svētbrīdis un svinīgās svētku uzrunas

- DVF priekšsēdis **Aivars Sinka**
- Latvijas vēstniecības pārstāvis

- Vēsturiskās kinodramas „Melānijas hronika” režisors **Viesturs Kairišs**

Piedalīsies:

- Sestdienas skoliņas „Straumēni” audzēkņi
- „Straumēnu” jauktais koris
- „Straumēnu” tautas deju kopa

Pasākuma laikā notiks loterija.

**Pēc pasākuma visi laipni aicināti
uz kafiju un šampanieti.**

MEKLĒJIET MŪSU KONTUS:

www.facebook.com/brivalatvija
[www.twitter.com @briva_latvija](https://twitter.com/briva_latvija)



Tautieši Īrijā azartiski piedalās viktorīnā par Latviju

Arī Īrijā dzīvojot, latvieši saglabā interesi un zināšanas par Latviju – tās vēsturi, ģeografiju un kultūru.

Par to varēja pārliecināties sestdien, vērojot, kā noris viktorīna – sadraudzības spēle “Latvju raibā Dzīvesziņa”, ko Dublinā organizēja kompanija *Sergevi*. Tās pārstāve Evita Kudrjašova pastāstīja, ka doma rīkot šādu viktorīnu radusies jau pasen, taču tikai tagad izdevās iecerī īstenot. Pasākumu atbalstīja Latvijas Ārlietu ministrija un vēstniecība Īrijā.

Pirmajā viktorīnā piedalījās trīs komandas – Īrijas latviešu koris “LAIR”, Stīpnieku ģimene un Dublinas latviešu deju kopa

“Karbunkulis”. Tad nu sanāca, ka dalībnieku skaits komandās nebija līdzvērtīgs, jo ģimenes komandā bija vien trīs erudīti, kamēr koŗa un deju kopas komandās – 10 un pat 12 gudrinieku. Taču šī nebija sacensība, bet gan sadraudzības spēle, tāpēc tam nebija lielas nozīmes. Tomēr arī sadraudzības spēle izvērtās gana azartiska: uz jautājumiem pirmajai bija tiesības atbildēt komandai, kas pirmā nospiedusi pogu. Tad nu dažbrīd bija strīdi par to, kurš bijis ātrāks un vai vispār poga strādā gana precīzi. Tik liela bija vēlme parādīt savas zināšanas par Latviju! No 98 jautājumiem neatbildēti palika



FOTO: baltic-ireland.ie



FOTO: baltic-ireland.ie

tikai divi. “Mēs gan arī apzināti neveidojām pārāk grūtus jautājumus. Mūsu kā organizatoru mērķis nebija kādam parādīt, ka viņš ir muļķis. Gribējām, lai spēles dalībnieki jūtas zinoši,” atklāj Evita. Tomēr nācies secināt, ka latvieši ir gana kautrīgi. Sākotnēji uzzinot par viktorīnu, daudzi bijuši gatavi tajā piedalīties, tomēr galu galā prāta spēlei nepieieciās. Arī tāpēc, ka “bail izgāzties”.

Viktorīnas temas bija gana plašas. Bija jāzina atbildes uz jautājumiem par Latvijas vēsturi un

ģeografiju, latviešu folkloru, piemēram, ticējumiem un tautasdziesmām, latviešu simboliem un svētkiem, latviešu dzejniekiem, māksliniekiem, mūziku, filmām un latviešu sportistiem. Bija arī jautājumi par Īrijas latviešu diasporas sasniegumiem un svarīgām tēmām, ko būtu vēlams zināt Īrijā dzīvojošajiem latviešiem.

Šķiet, grūtāk rast atbildes spēles dalībniekiem bija tad, kad tika uzdoti jautājumi par latviešu literatūru.

Balvas – augļu grozus un citas veltes – saņēma visi drosmīgie dalībnieki, taču uzvarētāju godā tika “Karbunkulis”. “Sergevi” pārstāvji ir apņēmības pilni rīkot viktorīnas arī turpmāk.

Skatītāju nebija daudz – vien aptuveni 10. Varbūt būtu vairāk, taču pēc viktorīnas sākuma vairs neviens netika zālē ielaists, lai ne-traucētu erudītiem. Vairāk ļaužu rosījās turpat aiz sacensību zāles durvīm, kur dažādus ražojumus tirgoja Īrijā dzīvojošie tautieši.

Laima Ozola

Ar dziesmām sagaida Latvijas simtgadi Sibīrijā

Latvijas simtgades svētki kopā ar viesiem no Latvijas šogad svinēti arī Krievijā, Krasnojarskas apgabala Ačinskā.

Lai piedalītos šajos simtgades svētkos, uz Ačinsku kultūrizglītojošā braucienā devās Saldus novada Druvas kultūras nama folkloras kopa un kapela, kopumā 10 dalībnieki. Brauciens noritēja projekta “Latvijas simtgades svētki Ačinskā, Krasnojarskas apgabalā” ietvaros.

Projekta vadītāja Ļuba Kapteine uzsver: “Svarīgi tieši šajā laikā Krievijā dzīvojošiem latviešiem atgādināt svarīgākos Latvijas vēstures faktus un notikumus, iepazīstināt ar Kultūras ministrijas izstrādāto Latvijas simtgades svētku piecu gadu programmu, iesaistīt tautiešus latviešu patriotisko un tautasdziesmu un rotaļu meistarklasēs.” Piemēram, Ačinskā un tuvējos ciemos – *Gornij, Boļsoi Ului, Krasnaja Zarja* – Saldus pagasta Druvas kultūras nama folkloras kopa “Druvas Zemturi” vadīja

patriotisko dziesmu un latviešu tautasdziesmu sešas meistarklases. Folkloras kopa īpaši šim braucienam bija sagatavojusi programmu latgaliešu valodā, jo apmeklētājās vietās daudz dzīvo latvieši, kuru senči savulaik izceļojuši no Latgales.

Viesi vietējai latgaliešu biedrībai uzdāvināja latviešu patriotisko dziesmu tekstus un melodijas, tautasdziesmu krājumus, lai arī turpmāk Sibīrijas latvieši varētu mācīties un dziedāt latviešu dziesmas.

Svētku ietvaros Ačinskā noritēja arī viktorīna “Latvijai 100”. Tai sadarbojoties ar Latvijas Okupācijas muzeja Izglītības nodaļas vadītāju Ingunu Roli, sagatavoti jautājumi gan par Latvijas vēsturi, dabas vērtībām, izciliem cilvēkiem. Viktorīnas dalībnieki, kuŗi atbildēja uz jautājumiem, balvā saņēma Latvijas simtgades biroja izveidotas atklātnes ar Latvijas ainavām.

Viesi no Druvas ne tikai uzstājās, mācīja tautiešiem dziedāt



Folkloras kopa “Druvas Zemturi” kopā ar Sibīrijas latgaliešiem pēc koncerta // Publicitātes foto

un svinēt svētkus, bet arī vāca materiālus Latvijas Universitātes Humānāro zinātņu fakultātes Dialektoloģijas un toponimikas kabinetam, intervējot Krievijā dzīvojošos tautiešus. Professore Lidija Leikuma materiālu izmantos kabineta datu bāzes papildināšanai par Austrumu diasporas latviešiem, kuŗu priekšteči Krievijas imperijas laikā izceļojuši uz Sibīriju brīvo zemju meklējumos. Tautiešiem Sibīrijā jautāja gan, kā viņu senči ieradušies Sibīrijā, vai veduši līdzī ar grāmatas, kalendārus, kā sarunājas ģimenē un ar kaimiņiem, kādi svētki izceļotāju ģimenēs svinēti u.c. Noskaidrojās, ka ģimenes saglabājušas saulgriežu svētku svinēšanas tradīcijas: Ziemsvētku, Pūpolsvētdienas, Lieldienu, Jāņu īpašās svētku norises, dziesmas, ēdienus. Taču Latvijas dzimšanas dienu 18. novembrī Sibīrijas tautieši tikai mācās atkal svinēt.

Mazāk latvisko tradīciju saglabāties arī ģimenes godos: kāzās, bērēs, kristībās. Daļa izceļotāju pēcteču joprojām runā latgaliski, kaut arī dzīvo krieviskā vidē. Sadarbībā ar Latvijas Universitātes Humānāro zinātņu fakultāti viņi pat izveidojuši “Sarunvalodas vārdnīcu” latgaliešu-latviešu-krievu valodā! Tomēr daudzi intervējamie atzīst, ka vairs nav, ar ko ģimenē latgaliski parunāt. Tāpēc dzimtajā valodā runā vienīgi latgaliešu biedrības sarīkumos. Viesi no Latvijas jutuši intervēto cilvēku lepnumu par to, ka viņi ir latgalieši. Bija iespēja apskatīt dzimšanas apliecības, kuŗās bērns un vecāku tautība

ierakstīta – latgalieši.

Druveniešu īstenotais projekts iekļaujas lielākā projektā “Par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu Latvijas valsts Simtgades pasākumu norisei Latvijas diasporas mītnes zemē” ietvaros. Projekta mērķis ir trīs gadu laikā izveidot kultūrizglītojošu programmu un iesaistīt Latvijas simtgades svētku svinēšanā Krasnojarskas apgabala Ačinskas pilsetas, Sanktpēterburgas un Omskas apgabala latviešu diasporas pārstāvjus, viņu ģimenes un draugus, tādējādi nodrošinot Krievijas latviešu saikni ar etnisko dzimteni.

Latviesi.com

MUMS RAKSTA

Par kalendāru

Izjusti miļš paldies par brīnišķīgo dāvanu Latvijas 100. jubilejas gadā – krāšņo Mākslas kalendāru! Dažu gleznu oriģinālus man bijusi iespēja skatīt paša acīm, tāpēc īpašu prieku un baudu acīm un prātam sagādā neredzēto gleznu, jau Aizsaule aizgājušo, un šodienas vecmeistaru un jaunākās paaudzes mākslinieku radīto darbu skaistums.

Pateicības vārdus par kalendāru sūta arī mans skolasbiedrs no pamatskolas laikiem Harijs Astra, kuŗam veselības stāvoklis šobrīd liedz to pašam veikt.

Gleznotājs Jūlijs Viļumainis bija mūsu Rīgas 48. Viestura pamatskolas zīmēšanas skolotājs.

Patiesā cieņā
Jānis Blūms, Skrundā

PATEICĪBA

Sarmīte Janovskis-Ērenpreiss sirsnīgi pateicas kolēģām, radiem un draugiem Anglijā, Latvijā un Vācijā par krāšņiem ziediem un laba vēlējumiem, man pilngadību sasniedzot.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

**Pasniedz Atzinības krustu
vācu vēsturniekam
Ervīnam Oberlenderam**

Valsts prezidents Raimonds Vējonis 31. oktobrī, uzturoties darba vizītē Vācijā, svinīgā ceremonijā Latvijas vēstniecībā Berlīnē pasniedza augstāko Latvijas valsts apbalvojumu – Atzinības krustu – Johanasa Gūtenberga Maincas universitātes emeritētajam profesoram Ervīnam Oberlenderam (*Ervin Oberländer*).



Oberlenders ir ilggadējs Valsts prezidenta vēsturnieku komisijas loceklis, Latvijas Zinātņu akadēmijas ārņemju loceklis, Latvijas Universitātes goda doktors un Maincas universitātes Austrumeiropas vēstures institūta vadītājs. Viņš sniedzis ievērojamu ieguldījumu Latvijas vēstures izpētē un akadēmiskās sadarbības veicināšanā starp Latvijas un Vācijas universitātēm.

**Neapolē atklāta mākslinieces
Lolitas Timofejevas
personālizstāde**

27. oktobrī Latvijas vēstnieks Itālijā Artis Bērtulis piedalījās Latvijas mākslinieces Lolitas Timofejevas personālizstādes *Opus Alchymicum* atklāšanā Neapolē. Atklājot izstādi, vēstnieks uzsvēra Latvijas un Itālijas labās politiskās attiecības un ciešās saiknes kultūras, mākslas un izglītības jomās. Itālija bija starp pirmajām valstīm, kas *de iure* atzina Latviju 1921. gada 26. janvārī. Latvijai ir laba sadarbība ar Neapoli, ir noslēgtas sadarbības līgums un notiek ārstu apmaiņa starp Federika II universitāti un Bērnūklinisko universitātes slimnīcu.



Izstādes atklāšanas ceremonijā piedalījās arī Neapoles Domes kultūras un tūrisma padomnieks Nino Daniele, Toskānas Padomes prezidents Eudženio Džani un citas amatpersonas. Neapolē izstādīti apmēram 100 Lolitas Timofejevas mākslas darbi – gleznas, zīmējumi, skulptūras, instalācijas, tāpat izstādes laikā tiek demonstrētas īsfilmas. Izstāde skatāma līdz 2. decembrim vienā no skaidrākajām Neapoles pilīm – *Castel dell'Ovo* un tiek veltīta Latvijas valsts simtgadei. Māksliniece Lolita Timofejeva dzimusi un mācījusies Latvijā un kopš 1991. gada dzīvo Itālijā; 1997. gadā ar personālizstādi piedalījās Venēcijas biennālē. Mākslinieces darbi ir daudzos mūzejos un privātās kolekcijās.

**Somijā izskan svinīgais koncerts
"Dziesma brīvībai"**

Ieskandinot Latvijas Valsts svētku mēnesi, 4. novembrī Helsinku

Rātsnamā izskanēja svinīgais koncerts "Dziesma brīvībai", kurā piedalījās latviešu-somu koris "Ziemeļmeita", Somijas virsnieku koris *Kaaderilaulajat* un Latvijas Zemessardzes bigbends. Ar šo koncertu tika godināti kaņavīri, kas krituši par Somijas un Latvijas valstu neatkarību. Somijas armijas dibināšana un Jēgeru kustība ir saistīta ar Latviju. 1918. gada 13. februārī Jēgeri Liepājas Svētās Trīsvienības baznīcā zvērēja uzticību likumīgajai Somijas valdībai. Koncerts ir arī Latvijas dāvinājums Somijai simtgadē. Koncertu organizēja latviešu-somu koris "Ziemeļmeita" un Latvijas vēstniecība Somijā ar Somijas Jēgeru biedrības un Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas atbalstu. Viesus uzrunāja Latvijas aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis un Somijas Jēgeru asociācijas priekšsēdis brigadieris Parti Lātikainens. Helsinku Rātsnamā tika izstādīts arī Latvijas archīva sagatavotais informatīvais stends par izstādi, kas tiks veltīta Somijas Jēgeriem Latvijā un tiks atklāta 2018. gadā.

**Valsts prezidents Reformācijas
500. gadadienā Vācijā**

"Latvija vienmēr ir bijusi un būs aktīva dalībniece Eiropas ideju apmaiņu procesā," uzsvēra Valsts prezidents Raimonds Vējonis, piedaloties Reformācijas 500. gada dienas svinīgajos sarīkojumos Vācijas pilsētā Vitenbergā, kur 31. oktobrī bija pulcējušies līderi no Eiropas valstīm. Ceremonija notika Vitenbergas Pils baznīcā, kur garīdznieks Mārtiņš Luters 1517. gadā atklāja savas mācības tezes.



Valsts prezidents Raimonds Vējonis piedalās Reformācijas 500. gadadienas svinībās Vācijā //Foto: Valsts prezidenta kanceleja

Reformācijas svinības ir ļoti nozīmīgs notikums Eiropai un Latvijai, jo Luteņa idejas 16. gadsimta pirmajā pusē pārveidoja Eiropu un ļoti ātri sasniedza arī toreizējo Livoniju un Rīgu, kas izmantoja tās, lai attīstītos un nostiprinātos kā tā laika Ziemeļeiropas nozīmīgākā pilsēta. "Reformācijai bija liela nozīme izglītības veicināšanai latviešu vidū. Tā veicināja latviešu rakstu valodas rašanos, iespieddarbu un zināšanu izplatību, rosināja grāmatu izdošanu un atstāja nozīmīgu ietekmi uz Livonijā dzīvojošo latviešu un igauņu kultūru, neatgriezeniski nostiprināja latviešu valodas lomu," uzsvēra Raimonds Vējonis.

Savas vizītes laikā Valsts prezidents Vitenbergā tikās ar Vācijas Federālo prezidentu Franku Valteru Šteinmeijeru un pārrunāja Latvijas un Vācijas divpusējās attiecības, kā arī sadarbību Eiropas Savienības un NATO ietvaros. "Latvijai ir aktīvi jāpiedalās Eiropas Savienības nākotnes veidošanā. Gan Latvijai, gan Vācijai ir svarīgi, lai arī nākotnē Eiropa būtu

vērtībās balstīta savienība, kur valda brīvība, demokrātija un likuma vara," sacīja Valsts prezidents. Tiekoties ar Vācijas Federālo prezidentu, tika pārrunāta arī sadarbība drošības jomā, īpašu uzmanību pievēršot NATO un ES rīcībai, stājoties preti hibrīdkara draudiem.

Spāru svētki Mežaparka estrādē

Mežaparka estrādē divarpus mēnešus pirms plānotā datuma nosvinēti spāru svētki. Estrādes skatītāju daļas pārbūve pašlaik rit raitāk, nekā plānots, un pirms ziemas izdevies pabeigt visus betonēšanas darbus. Spāru svētkos piedalījās amatpersonas, būvnieki, kā arī arhitekti Juris Poga un Austris Mailītis. Dziesmu un deju svētku padomes locekļi un projektā iesaistīto institūciju pārstāvji. Gan būvnieki, gan dziesmu svētku rīkotāji pašlaik ir pārliecināti, ka skatītāju zonas izbūvi izdosies pabeigt laikā līdz nākamā gada vasarai. Estrādē būs vairāk skatītāju vietu – apmēram 30 tūkstoši, bet jaunizbūvētā skatītāju tribīne teju sešstāvu mājas augstumā sevi slēps gan ēdināšanas zonu, gan tualetes. Projekta autors arhitekts Austris Mailītis sacīja, ka ir apmierināts ar būvnieku līdz šim paveikto un gandarīts, ka izdevies ietaupīt būvniecības laiku.



Spāru vainaga pacelšana virs Mežaparka Lielās estrādes jaunā skatītāju laukuma būves //Foto: LETA

"Tā vienmēr ir brīnišķīga sajūta arhitektiem, kad tas zīmētais, domātais, prātā iztēlotais realizējas dzīvē un būvē, bet šī ir arī ļoti īpaša būve, līdz ar to jo lielāks prieks," norāda arhitekts Austris Mailītis, izsakot cerību, ka nākamajā rudenī tiks uzsākta otrās kārtas būvniecība. Šogad, 20. aprīlī, uz Mežaparka Lielās estrādes skatuves tika parakstīts līgums par estrādes pārbūvi, kas paredz skatītāju lauka un estrādes pielāgošanu 2018. gada 26. Vispārējiem latviešu Dziesmu un 16. Deju svētkiem. Estrādes pārbūves pirmās kārtas būvniecību veic firma *PS LNK, RERE*. Pirmā posma rekonstrukcijas objektus plānots nodot lietošanā 2018. gada 18. jūnijā.

**Hamiltonas latvieši svin
DV nodaļas 67. gadskārtu**

Siltā un saulainā sestdienas pēcpusdienā, 21. oktobrī, apmēram 70 Hamiltonas latvieši sanāca kopā svinēt Daugavas Vanagu Hamiltonas nodaļas 67. gadskārtu. Pēc svinīgās karoga ienešanas sarīkojumu iesāka ar Hamiltonas Vanadzū vadītājas Noras Pulciņas sirsnīgi novadīto svētki, kur visi kopīgi nodziedāja "Korāli" ar bijušās Vanadzū priekšnieces Austras Liepiņas vārdiem.

Savā uzrunā nodaļas priekšsēde Astrīde Silis minēja, ka gadsavētki

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

LATVIJA. 2017. gada 31. oktobrī vēstnieks Māris Riekstiņš atklāja vēstures zinātņu doktores Svetlanas Rižakovas grāmatas "*Cultura lettica: latviešu nacionālā kultūra un etniskā identitāte*" prezentāciju. Sarīkojumā notika apaļā galda diskusija, kurā piedalījās Latvijas Universitātes pētniece un docente Agita Misāne un Maskavas Valsts Kultūras universitātes profesors, Dr. hist. Leonīds Belovinskis. Vakara gaitā klātesošajiem bija iespēja noklausīties Svetlanas Rižakovas stāstījumu par to, kā tika rakstīta grāmata un kas tajā ietverts, kā arī noklausīties folkloras kopas *Kokle* priekšnesumu. Sarīkojumu apmeklēja gan zinātnes, kultūras un vēstures nozaru, gan latviešu diasporas pārstāvji. Svetlana Rižakova ir vēstures zinātņu doktore, etnografe, Krievijas Federācijas Zinātņu akadēmijas Etnoloģijas un antropoloģijas institūta vadošā zinātniskā līdzstrādniece. Grāmatas prezentācijas laikā bija izstādīta fotoizstāde "Latvijas atblāzmas".

DĀNIJA. 2. novembrī vēstnieks Kaspars Ozoliņš bija aicināts Gentoftes Rotari kluba biedrus iepazīstināt ar Latvijas izaugsmes rādītājiem un informēt par Latvijas nostāju aktuālajos starptautiskajos jautājumos. Vēstnieks Rotari kluba biedrus informēja par Latvijas sasniegumiem, kas atspoguļoti dažādos starptautiskajos rangos atsevišķās sociāli ekonomiskajās jomās, piemēram, biznesa vides pieejamības, digitalizācijas, dzimumu līdztiesības un vides aizsardzības jomās. Tāpat vēstnieks raksturoja Latvijas un Dānijas divpusējās attiecības, informēja par Latvijas redzējumu par Eiropas Savienības nākotni, kā arī par drošību Baltijas jūras reģionā. Pēc prezentācijas ar kluba biedriem bija iespēja pārrunāt biznesa uzsākšanas iespējas Latvijā. • 30. oktobrī Olborgā notika pirmais kopīgais Baltijas valstu diasporu un ieinteresēto daļu jauniešu sarīkojums Dānijā "Baltijas tikšanās simtgades gaidās" (*Baltic meetup towards countries centenary celebration*). Tikšanās laikā vēstnieks Kaspars Ozoliņš uzstājās ar prezentāciju par Latvijas izaugsmi un aktuālītātēm, tuvojoties valsts Simtgadei, kā arī piedalījās sekojošajā diskusijā. Vēstnieks informēja par Latvijas sasniegumiem, kas atspoguļoti dažādos starptautiskajos rangos atsevišķās sociāli ekonomiskajās jomās, piemēram, biznesa vides pieejamības, dzimumu līdztiesības, zaļās enerģijas un digitalizācijas jomās. Ozoliņš stāstīja klātesošajiem plānotos Latvijas Simtgades sarīkojumus Latvijā, ārvalstīs un konkrēti Dānijā, un aicināja ikvienu aktīvi piedalīties Simtgades svinēšanā. Vēstnieks aicināja klātesošos tautiešus iesaistīties jau plānotajos Simtgades sarīkojumos, tajā skaitā, turpināt "Izskrien Latviju pasaulē" un "Stāstu sega Latvijai" iniciatīvās, un veidot jaunus kopīgus projektus. Baltijas diasporas pārstāvju tikšanās rīkoja Eiropas jauniešu kustība Ziemeļdānijā un lielākā Dānijas arod biedrība 3F ar Baltijas valstu vēstniecību atbalstu.

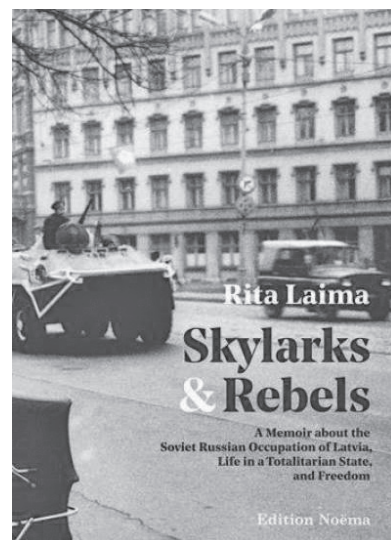
NORVĒGIJA. 18. novembrī plkst. 17 Latviešu biedrība Norvēģijā sadarbībā ar Latvijas vēstniecību, Kultūras biedrību Norvēģija-Latvija un Oslo pašvaldību rīko Latvijas neatkarības proklamēšanas 99. gadadienu svinīgu sarīkojumu "Deviņos laukos deviņas vārpas" Oslo *Vineyard* telpās, *Rolf Wickströms vei 15B, 0484* Oslo.



ir brīdis, kad varam kopīgi sanākt gan priecāties par panākto, apsveikt mūsu jaunos biedrus un apbalvot tos, kuri ir darbojušies gan nodaļas, gan Daugavas Vanagu organizācijas labā. Bet arī brīdis atcerēties un pieminēt tos, kurus vairs nav mūsu vidū. Pēdējā gadā nodaļā mūžībā aizgājuši Arvids Kalupnieks, Tālvāldis Jurenovskis un Edmunds Pulciņš, kurus klātesošie pieminēja ar kļūsumu brīdi.

**Latvijā viesojas ASV dzimusi
latviešu rakstniece Rita Laima**

ASV dzimusi latviešu rakstniece Rita Laima novembrī uz vairākām nedēļām viesojas Latvijā, lai iepazīstinātu lasītājus ar savu pirmo grāmatu *Skylarks and Rebels* ("Cīruļi un dumpinieki") angļu valodā, kas stāsta par viņas dzīvi Padomju Latvijā. Ritas Laimas vizīti atbalsta ASV vēstniecība Latvijā un Latvijas Nacionālā bibliotēka. Pirmā diskusija notika 3. novembrī Latvijas Nacionālās bibliotēkas Amerikas kultūras centrā Mūkusalas ielā 3, Rīgā. Laima



kopumā piedalīsies vairāk nekā 15 sarīkojumos bibliotēkās visā Latvijā, lasot grāmatas fragmentus latviski un tiekoties ar lasītājiem.

Grāmatā *Skylarks and Rebels* Rita Laima stāsta par došanos uz PSRS okupēto Latviju astoņdesmito gadu sākumā, iepazīšanos ar latviešu fotogrāfu un uzturēšanās atļaujas pieprasīšanu 1982. gadā par lielu pārsteigumu gan saviem vecākiem un trimdas latviešiem, gan Padomju Latvijas varas iestādēm. Grāmatas 500 lapaspusēs aprakstīti septiņpadsmit gadu Latvijā, dzīvojot mazā Vecrīgas dzīvoklī, audzinot divus dēlus un iepazīstoties ar okupētās tēvzemes apspēlto vēsturi.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Latviešu kori sajūsmīna frančus

“Mēs stāvējam aiz kulisēm, gaidījām savu iznācienu, klausījāmies, kā Preiļu bērni dzied latviski, un uz brīdi mums bija sajūta, ka esam Latvijā,” tā Parīzes latviešu kora *Latve* diriģente Ināra Braže stāsta par sajūtām, kas radušās, *Latvei* koncertējot kopā ar Preiļu Mūzikas un mākslas skolas kori.

Abu kori koncerts notika Francijā *Ville-d'Avray* – nelielā pilsētiņā Parīzes pievārtē. Latviešu dziedātāju balsis pieskandināja koncertzāli *Le Colombier*. Šis sarīkojums notika, galvenokārt pateicoties *Latves* dziedātājam – basam Bruno Daviot. Viņš, būdams francūzis, savulaik esot Latvijā, aizrāvēs ar mūsu tautas kultūru un jo sevišķi sadraudzējies ar Preiļu puses dziedātājiem. Reizi divos gados viņš aicina uz Franciju kādu Preiļu kori. Koncertā *Latve* dziedāja dziesmas no Simtgades Dziesmu un deju svētku programmas, bet Preiļu bērni dziedāja citus skaņdarbus. Tomēr bija brīži, kad abu kori balsis savijās kopā: piemēram, dziedot “Saule, Pērkon, Daugava” un “Lec saulīte!”.

Radīta kolekcijas monēta “Kalējs kala debesīs”

Latvijas Banka 2. novembrī izlaidusi latviešu tautasdziesmām veltītu 5 eiro sudraba kolekcijas monētu “Kalējs kala debesīs”. Kolekcijas monētas grafisko dizainu veidojis mākslinieks Edgars Folks, bet plastiskā dizaina autore ir Ligita Franckeviča. Monēta izgatavota kaltuvē *Koninklijke Nederlandse Munt* (Niederlande).



Latviešu tautasdziesmām veltītajā Latvijas Bankas kolekcijas monētā iekaltas dainas rindas, kas papildinātas ar mākslinieka Edgara Folka zīmējumiem. Monētas aversā bārdains jātnieks senlatviešu varoņa tērpā (Pērkon) raids uz visām pusēm ugunīgus zibeņus. Savukārt monētas reversā zemē klātajā sagšā no debesīm birst sudraba rotaslietas. Monētas priekšpusē izvietots uzraksts “Kalējs kala debesīs, ogle bira Daugavā”, savukārt aizmugurē – “Es paklāju villainīti, man piebira sudrabiņa”.

Sanktpēterburgā prezentē grāmatas “Mūsu tēvzemes aprakstīšana” pirmo latviešu-krievu izdevumu

2017. gada 31. oktobrī Latvijas ģenerālkonsule Sanktpēterburgā Irina Mangule atklāja Sanktpēterburgas Grāmatu un grafikas centra vadītāja, pētnieka un fotomākslinieka Aleksandra Strokina izstādi-prezentāciju, kas veltīta pirmajam Krišjāņa Barona grāmatas “Mūsu Tēvzemes aprakstīšana” krievu-latviešu izdevumam. Savā uzrunā ģenerālkonsule pateicās projekta autoram par grāmatas, kas populārizē Latviju, izdošanu, un aicināja visus klātienē izbaudīt

Latvijas skaistumu. Grāmatas prezentācija Sanktpēterburgā sakrita ar latviešu Dainu tēva dzimšanas dienu. Svinīgajā sarīkojumā ar priekšlasījumu par Krišjāni Baronu uzstājās projekta līdzautore K. Barona muzeja direktore Rūta Kārklīņa. Ar latviešu tautasdziesmu izpildījumu kokles pavadijuma uzstājās K. Barona muzeja zinātniskais speciālists Andris Ērglis.

Vēl būdams students, Krišjānis Barons no studijām Tērbatā devās uz Dundagu. Naudas nebija, un ceļojums kājām ilga piecas nedēļas. 1859. gadā K. Barona ceļojuma iespaidi un savāktais materiāls kļuva par pamatu grāmatai “Mūsu Tēvzemes aprakstīšana”. Šī nelielā formāta grāmata ir liels solis latviešu tautas nacionālās identitātes veidošanā. K. Barons ir detalizēti aprakstījis ne tikai ģeogrāfiskos objektus, bet arī iedzīvotājus. Grāmata, dodot priekšstatu par ģeografiju un vēsturi kā zinātņi, bija domāta lasīšanai ģimenēs. Grāmata ne reizi netika atkārtoti izdota Latvijā un nekad netika tulkota krieviski. Sanktpēterburgas fotomākslinieks Aleksandrs Strokins ir plaši pazīstams ar savu fotoprojektu “Pasaule blakus”. Izdotas viņa grāmatas, kas veltītas Norvēģijai, Dānijai, Zviedrijai. Turpinot projektu “Pasaule blakus” par Latviju, viņš meklēja, kurā kultūras dižgara daļrades darbi lasītājiem valsti attēlotu vispilgtāk. Pēc viņa domām, spilgtākais piemērs ir Krišjānis Barons. Tādēļ pirmā projekta grāmata ir nevis fotoalbums, bet “latviešu Dainu Tēva” darba izdevums divās valodās. Šis izdevums būs interesants vēstures, ģeografijas, literatūras, kā arī ceļojumu mīļotājiem. Par projekta līdzautoru kļuva K. Barona muzejs Rīgā. Ar projektu strādāja arī Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Etnogrāfiskais muzejs, Rīgas bukinisti, valodniecības centrs *Triumfs*. Izstādē apskatei piedāvātas fotografijas no grāmatas ilustratīvā materiāla, kā arī senās kartes. Izstādes gaitā A. Strokins prezentēja arī daļu no sava nākamā projekta – “Koka Rīga”.

Sanktpēterburgā piemin politisko represiju upurus

30. oktobrī Latvijas ģenerālkonsulāta Sanktpēterburgā pārstāvji kopā ar Sanktpēterburgas administrācijas un citu Sanktpēterburgā akreditēto ģenerālkonsulātu pārstāvjiem Ļevašovas memoriālajā kapsētā piedalījās politisko represiju upuru piemiņas sēru ceremonijā un nolika ziedus pie piemiņkļa sarkanā terora upuriem. Kopā ar Sanktpēterburgas Latviešu biedrības pārstāvjiem nolikti ziedi pie represēto latviešu piemiņkļa.

Ļevašovas memoriālajā kapsētā ir piemiņas vieta politisko represiju upuriem, kurī ir apbedīti laika posmā no 1937. līdz 1954. gadam. Pēc oficiālās informācijas, memoriālajā kapsētā ir apbedīti vairāk nekā 47 tūkstoši dažādu tautību upuru, tajā skaitā arī daudzi latvieši. Klātesošie aizlūgumā pieminēja, lai nekad neatkārtotos šie traģiskie notikumi.

Pieminot politiski represēto piemiņas dienu Krievijas Federācijā,

Latvijas vēstniecības pārstāvji 29. oktobrī kopā ar citu ES dalībvalstu un ES delegācijas Krievijā diplomātiem piedalījās nevalsts biedrības *Memoriāls* organizētajā piemiņas sarīkojumā Maskavā pie Solovku akmeņa Lubjankas laukumā. Biedrība *Memoriāls* šādu sarīkojumu organizē jau vienpadsmito gadu. Katru gadu, pieminot represijas bojāgājušos, sarīkojuma dalībnieki nolasa upuru vārdus, aizdedz sveces un noliek ziedus.

Savukārt 30. oktobrī vēstniecības pārstāvji piedalījās piemiņas sarīkojumā bijušajā Butovas poligonā, Maskavā. Kopš 2007. gada tajā izveidots memoriāls 1937. – 1938. gadā šajā poligonā nošautajiem politisko represiju upuriem. Starp gandrīz 21 000 Butovas upuru aptuveni 9% ir latvieši.

Piemiņas zīme Lāčplēša Kara ordeņa kavalieriem Jaunjelgavā



3. novembrī Jaunjelgavā sarīkojumā “Latvijas karavīrs laikmetu griežos” tika atklāta Lāčplēša Kara ordeņa kavalieriem veltītā piemiņas zīme-stēla. Sarīkojumā pulcējās vairāk nekā 300 jauniešu vecumā līdz 18 gadiem no dažādām Latvijas jaunatnes organizācijām – Jaunsardzes, biedrībām “Latvijas mazpulki” un “Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija”, kā arī Sēlijas novada skolu jaunieši.

No rīta jauniešu organizācijām norisinājās orientēšanās sacensības ar kontrolpunktiem Jaunjelgavas centra kultūrvēsturiskajās un nozīmīgākajās vietās. Savukārt Sēlijas novada skolās notika biedrības “Latvijas ģenerāļu klubs” pārstāvju tikšanās ar skolu jaunatni un sarkanbaltsarkano lentīšu locīšana. Vecpilsētas parkā bija apskatāma Nacionālo bruņoto spēku (NBS) ieroču un ekipējuma izstāde, savukārt NBS Stāba bataljona Godasardzes rotas karavīri demonstrēja defilē programmu.

Izdots unikāls ceļvedis par represiju piemiņas vietām Rīgā

Latvijas Okupācijas muzejs (OM) izdevis piemiņas vietu ceļvedi pa Rīgu un Rīgas apkārtni “Latvija un tās iedzīvotāji cīņā par savu valsti un pretestība okupācijas varām, 1918 – 1991”. Grāmatas autori ir mākslas zinātniece Kristīne Čakstiņa un vēsturnieks, mākslas zinātnieks Richards Pētersons. OM un Latvijas Politiski represēto apvienības kopīgi veidotais ceļvedis ir aicinājums doties Rīgas un tās tuvākās apkārtnes kultūrvīdē. Grāmatā sakopoti aptuveni 200 objektu, kas sakārtoti tematiskā un hronoloģiskā secībā. Līdzās ielām un laukumiem ceļveža objekti atrodami arī lielākajās Rīgas kapsētās.

Nākotnes nama izbūves pabeigšanu pārvirza uz 2019. gadu

Okupācijas muzeja (OM) pārbūves pamatā ir arhitekta Gunāra Birkerta skice jeb tā dēvētais *Nākotnes nams*, ko paredzēts piebūvēt esošajai ēkai. Saeima pērn rudenī pieņēma OM likuma grozījumus, nosakot, ka Padomju okupācijas piemiņas memoriāla kompleksa būvniecības projekts tiks istenots līdz 2018. gada 1. oktobrim. Patlaban ir skaidrs, ka likums būs jāgroza. Latvijas valsts Simtgadi muzejs sagaidīs ar pamatakmeni un ar vairāk vai mazāk sāktu būvniecību. Bet tās beigu termiņu valsts *a/s Valsts nekustamie īpašumi* (VNĪ) nosaukšot tikai pēc iepirkuma beigām. Joprojām nav iesniegts OM būvprojekts, ko VNĪ septembrī bija solījuši izdarīt līdz 25. oktobrim.

Pēc atbildīgo ierēdņu sacīta, Latvijas Simtgades sarīkojumi nav tikai 2018. gadā, bet ilgst līdz 2021. gadam. Provizorisks tiek lēsts, ka būvdarbus varētu pabeigt līdz 2019. gada beigām un tad sākt muzeja iekārtošanu. Ekonomikas ministra Arvīla Ašeradena (*Vienotība*) ieskatā Okupācijas muzeja pabeigšanas datums varētu būt 2019. gada decembrī.

Izslēdz Solvitu Āboltiņu no partijas



Lasiet Kārļa Streipa politisko komentāru 5. lpp.

Partijas *Vienotība* jaunā valde par partijas iekšējās disciplīnas neievērošanu, apzinātu partijas valdes autoritātes graušanu un piedalīšanos aizkulišu sarunās ar mērķi diskreditēt ekonomikas ministra izraudzīšanās procesu ir nolēmusi izslēgt no partijas *Vienotība* Solvitu Āboltiņu un atsaukt viņu no partijas frakcijas vadītāja amata Saeimā.

Partijas valde uzskata, ka frakcijas vadītāja Solvita Āboltiņa apzināti pretnostatījusi frakciju valdei, faktiski aicinot torpedēt labākā kandidāta virzīšanu ekonomikas ministra amatam. Valdes ieskatā frakcijas vadītāja ir atkārtoti veicinājusi domstarpības starp Saeimas deputātiem un partijas valdi, kas nav pieļaujami, īpaši situācijā, kad partijas saliedēts un kolleģiāls darbs visās tās biedru pārstāvētajās institūcijās ir izšķirīgs partijas autoritātes atjaunošanai sabiedrībā. Valde vienojusies ieteikt *Vienotības* frakcijas deputātiem apspriest partijas valdes locekļa un Saeimas deputāta Hosama Abu Meri virzīšanu par frakcijas vadītāju.

Filma “Es esmu šeit” Guvahati Starptautiskajā filmu festivālā Indijā

28. oktobrī Indijā, Asamas pavalsts galvaspilsētā Guvahati, tika oficiāli atklāts pirmais Starptautiskais filmu festivāls valsts Ziemeļaustrumu reģionā. Latviju festivālā pārstāv režisora Renāra Vimbas filma “Es esmu šeit”. Tālo ceļu uz Indiju mērojusi filmas producete Aija Bērziņa, kurā atsaucās festivāla organizatoru un Latvijas vēstniecības Indijā aicinājumam apmeklēt festivālu.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS



FRANKS GORDONS

1917- 2017: apvērsums, ilūzijas, apmāns, noriets
VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Atšķirībā no 1917. gada februāra un marta mijā Petrogradā uzliesmojušās spontānās masu sacelšanās – īsti demokrātiskas revolūcijas, kuŗas rezultātā pēdējais Krievijas cars Nikolajs II bija spiests atteikties no troņa, tā dēvētais "Lielais Oktobris" (pēc vecā stila), kas notika 1917. gada 7. novembrī, bija rūpīgi sagatavots boļševiku apvērsums. Šī bruņotā apvērsuma priekšdarbus vadīja Ļevis Trockis – Petrogradas strādnieku un zaldātu padomes priekšsēdis. Un tikai dienu pirms apvērsuma Smoļnijā, kur atradās boļševiku štābs, ieradās Ļeņins, kurš no Pagaidu valdības policijas bija slēpies vispirms Somijā un pēc tam Petrogradā kādā konspiratīvā dzīvoklī.

12. (21.) novembrī notika vēl pirms boļševiku apvērsuma izsludinātās Satversmes sapulces vēlēšanas, kuŗās boļševiki saņēma tikai aptuveni 25% balsu. Kā jau varēja gaidīt, boļševiki šo vienīgo demokrātiski ievēlētu parlamentu izklidināja pirmajā sanākumā. Par pirmās "padomju valdības" –

t. s. tautas komisāru padomes – priekšsēdi kļuva Ļeņins, Trockis pārņēma ārlietu resoru, un par "tautību lietu" kārtotāju kļuva kāds tai laikā maz pazīstams gruzīns Džugašvili (segvārds – Staļins).

Zīmīgi, ka Baltijas flotes jūrnieki, kam apvērsuma dienā bija gandrīz vai izšķiroša loma, jutās pievilti un sarūgtināti un jau 1921. gada martā Kronstatē sacēlās pret "padomju varu, ko uzurpēja komunisti". Šis matrožu "dumpis" tika brutāli apspiests.

Kad Vācija un Austroungārija tika sakautas Pirmajā pasaules karā un 1918. gada rudenī kapitulēja, vispārējā haosa un apjukuma gaisotnē īslaicīgs "padomju republiks" izveidojās Bavārijas galvaspilsētā Mīnchenē un Ungārijā, tās cieta sakāvi, un Ungārijā asiņaino sarkano terorismu nomainīja ne mazāk nežēlīgs baltais.

Padomju Krievijā tika izveidota čeka – brutāls represijas aparāts, ko vadīja Felikss Dzeržinskis un viņa vietnieks Jēkabs Peterss.

Kad pilsonkarš Krievijā beidzās ar boļševiku uzvaru, Ļeņins izmisis stāvēja, var teikt, pie sasisitas siles: rūpniecība bija sagrauta, zemē valdīja bads, un viņš ar šausmām parliecinājās, ka piespiedu kārtā "komūnismu" ātrumā īstenot nav iespējams. Nezinādamas citas izejas no valsts sabrukuma, Ļeņins izsludināja t. s. "jauno ekonomisko politiku" – NEP, faktiski atjaunojot brīvo tirgu. Nu ko, ekonomika puslīdz atkopās, un vienlaikus Maskavā, Petrogradā/Ļeningradā un Tiflisā (!) sāka plaukt moderna, "proletāriska" māksla un arhitektūra, sasaucoties ar līdzīgām modernisma tendencēm divdesmito gadu Vācijā.

Šim cerīgām divdesmito gadu vēsmām gals pienāca arī vienlaikus – 1929. gadā izceļoties "Lielajai depresijai" (pasaules ekonomiskajai krīzei) ASV un Eiropā... un sākoties Staļina veiktajai nežēlīgajai un neķītrajai kolektīvizācijai un industrializācijai, kas maksāja dzīvību miljoniem zemnieku un ļāva Gulaga lēģeriem

piegādāt bezmaksas darbaspēku lielajām būvēm. Interesanta un paradoksāla parādība: daudzi amerikāņu inženieri un citu nozaru speciālisti, krīzes rezultātā palikuši bez darba, devās uz PSRS, lai palīdzētu Staļinam "izpildīt un pārsniegt piecades plānus"... un vēlāk daudzi no viņiem tika arestēti kā "kaitnieki"...

Te minēti tikai daži no šī "sarkanā gadsimta" (pēc "New York Times" formulējuma) aspektiem.

Ļoti zīmīgs un svarīgs ir arī ideoloģiskais pavērsiens, ko Staļins uzsāka pēc 1934. gada un pilnveidoja pēc uzvaras vācu padomju karā: marksistiskais internacionālisms pakāpeniski un mērķtiecīgi tika aizstāts ar "dižās Dzimtenes" kultu un līdzīgu lielvalstisku terminoloģiju, un kad Jaltas un Potsdamas konferenču rezultātā Eiropa austrumos no Elbas nonāca Kremļa tiešā vai netiešā pakļautībā, noteicošais faktors bija ne tik daudz "sabiedriskās iekārtas mainīšana", cik Kremļa imperi-

jas paplašināšana t. s. sociālistisko satelītvalstu veidolā.

Par komūnisma norietu pēc Berlīnes mūra krišanas un PSRS sabrukuma saturīga apcere pildītu vismaz biezu sējumu, tāpēc aprobežosimies ar šā brīža situācijas konstatējumu. Ķīna formāli ir komūnistiska, un tās likteņus nosaka KP Politbirojs, kuŗa vadība pēdējos gadu desmitos tiek manīta (bez apvērsumiem) ik 10 gadus. Ķīna kļuvusi par vienīgo nopietno ASV konkurentu visās jomās un globālā mērogā, un tikai tāpēc, ka oficiāli proklamētais "sociālisms ar ķīniskām īpatnībām" faktiski ir brīvā tirgus ekonomikas attīstība, kas ļāva izveidoties spēcīgai vidusšķirai, un centralizētā, faktiski nacionālistiskā kompartijas vadība prezidentam. Šī šķiet svarīga, lai novērstu šķelšanos un "pārāk lielu brīvdomību", kas varētu satricināt šo politisko un ekonomisko monolītu.

Un kas ir Ziemeļkoreja? Tas ir par valsti kļuvis murgs.



KĀRLIS STREIPS

Latvijas pirmais ārlietu ministrs pēc neatkarības atjaunošanas Jānis Jurkāns nesen piedalījās tā dēvētajā Valdaja konferencē Sočos. Valdaja klubs dibināts 2004. gadā, tā mērķis ir veicināt dialogu starp krievu un starptautisko intelektuālo potenciālu, lai nodrošinātu, kā lasāms tā mājaslapā internetā, "neatkarīgu, objektīvu un zinātnisku analīzi par politisko, ekonomisko un sabiedrisko attīstību Krievijā un pasaulē". Katru gadu konferencē arī piedalās Krievijas cars Vladimirs, arī šogad viņš tur bija. Protams, nevienam nav noslēpums, ka Kremlis dara visu iespējamo, lai uzturētu mītu par kaut kādu īpašu "krievu pasauli", kuŗas kontekstā arī nepieciešams pēc iespējas vairāk šķēlt un diskreditēt Rietumus un atsevišķas valstis. Tāpēc nav pārsteidzoša Krievijas iejaukšanās dažādu valstu vēlēšanās par labu tiem kandidātiem, kuŗus tā uzskata par sev labvēlīgiem, tajā skaitā Donaldu Trampu Amerikā un Marinu Lepenu Francijā.

J. Jurkāns konferencē ar uzrunu neuzstājās, acimredzot mazas kaimiņvalsts kādreizējam ārlietu ministram, turklāt tādām, kuŗš amatā bija pirms teju 30 gadiem, tāds statuss nepienākas. Taču atsevišķi no konferences J. Jurkāns nolēma sniegt interviju Krievijas laikrakstam *Izvestija*, un intervijā viņš atrada par vajadzīgu paziņot, pirmkārt, ka Krima nepārprotami ir Krievijas sastāvdaļa, otrkārt, ka starptautiskās sankcijas pret Krieviju ir neļēdzīgas un būtu atceļamas, un, treškārt, ka Latvija ir

viena neizdevusies un korumpēta valsts. Vai dienī!

Neilgi pēc tam Jānis Jurkāns bija viesis Rīgā TV24 raidījumā "Preses klubs", kuŗu tovakar vadīju es. Man pašam tur ir raidījums "Vēlais ar Streipu," taču izņēmuma kārtā vadu arī citus raidījumus, kad to vadītāji ir atvaļinājumā vai kur citur. Es Jurkānam vispirms pajautāju, vai viņš tik tiešām ir teicis to, kas atreferēts *Izvestijā*, viņš atbildēja – jā, un ir gatavs par to runāt tālāk. Kādā pētījumā esot konstatēts, ka Latvijā korupcijas dēļ katru gadu tiek nozagts miljardi un miljardi eiro ja tā, tad tādu par izdevušos valsti nevar uzskatīt nekādi. Attiecībā uz sankcijām viņš teica – ja tās sāks pārāk smagi sist pa vienkāršo krievu kabatu, tad dumpji kaimiņvalstī varētu kļūt par realitāti, tad pāri Latvijas robežām varētu vēlties lieli bēgļu vilņi un, citēju, "mēs kauksim tajā dienā, kad Krievija būs ekonomiski vāja".

Grūti spriest, ar ko sākt. Sākšu ar to, ka es Jāni Jurkānu pazīstu jau ļoti sen. Kad pēc gada Latvijā un tad gada Amerikā atgriezies Rīgā, lai meklētu telpas Pasaules Brīvo latviešu apvienībai, aizgāju pie viņa ar domu, ka, Amerikā atgriežoties, es varētu turpināt maģistra studijas Merilendas universitatē, no kuŗām man bija jāaiziet tāpēc, ka brīdī, kad Latvijā sākās barikādes un viss pārējais, darbs Amerikas latviešu apvienībā no pusslodzes darba kļuva par slodzes darbu, savukārt jaunajā piegājienā jau pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas es atkal varētu strādāt pusslodzes darbu,

vien nevis vairs ALA, bet gan Latvijas vēstniecībā Vašingtonā. Ministrs atbildēja, tā varētu, bet vispirms man būtu jāpavada pāris mēnešu Ārlietu ministrijā, mācoties par diplomātiju. Atceros – padomāju, ko gan cilvēks, kas visu mūžu ir pavadījis Padomju okupācijā, zina par diplomātiju, bet tā es neteicu, jo esmu pieklājīgs. Sazinājos ar savējiem Amerikā, lai pateiktu, ka vēl kādu laiciņu es mājās nebušu, un ķeros pie darba kā Jurkāna biroja vadītājs. Kolīdz ierados ministrijā, tur ļaudis sāka teikt, ka man vajadzētu palikt tur pavisam, dzīve Latvijā būšot labāka nekā Amerikā un tā tālāk. Ar laiku piekritu. Pirms Ziemassvētkiem tajā gadā mēs ar ministru un vienu Saeimas deputāti devāmies uz Āziju, lai tiktos ar politiķiem Japānā, Dienvidkorejā, Singapūrā un Taivānā. Par procesu maksāja Taipeja, kuŗa cerēja iegūt (un uz brīdī arī ieguva, iekams lielā Ķīnā tam neuzlika savu lielo ķepu) oficiālu atzīšanu no Latvijas. Ceļojums bija luksusa kalngāls, pēc tā ministrs un deputāte devās atpakaļ uz Latviju, savukārt es atpakaļ uz Ameriku, lai sakravātu mantas, nokārtotu pēdējās formalitātes un uz Latviju pārceļtos pavisam.

Pēc aiziešanas no Ministru kabineta Jānis Jurkāns iestājās kreisi noskaņotajā Tautas saskaņas partijā, vairākkārt tika ievēlēts Saeimā. Kad TSP iestājās aliansē Saskaņas centrs, viņš pameta politiku, lai atgrieztos 2011. gadā, kad bija 11. Saeimas ārkārtas vēlēšanas pēc tam, kad 10. Saeima tika pazīta ar mietu, šoreiz kā (Aināra) Šlesera Reformu partijas biedrs.

Partija vēlēšanās neguva vēlētāju atbalstu, balsu nepietika, lai tiktu pie mandātiem. 12. Saeimas vēlēšanās 2014. gadā Jurkāns atkal kandidēja, šoreiz no partijas *Vienoti Latvijai*, kuŗu tauta sauca par bijušo premjeru partiju, jo kandidātu sarakstā arī bija kādreizējie premjerministri Ivars Godmanis un Aigars Kalvītis, plus vēl strīpa kādreizējo valdības ministru, tajā skaitā tur atkal bija A. Šlesers. Šajā gadījumā partija dabūja knapi pāri vienam procentam balsu, atkal nepietika.

Jānis Jurkāns allaž ir bijis visai skarbs Latvijas kritizētājs un Krievijas draugs, tostarp viņš bija viens no salīdzinoši retiemi politiķiem mūsu valstī, kuŗš Krimas sagrābšanas brīdī to uzskatīja par pozitīvu notikumu. No šī viedokļa raugoties, viņa teiktais minētajā intervijā nekāds pārsteigums nav. Taču Eiropas Savienības un NATO dalībvalsts kādreizējam ministram slavēt Kremli un aicināt atteikties no starptautiskajām sankcijām tas, manās acīs, ir tuvu valsts nodevībai. Sankcijas pret Krieviju tika ieviestas ne jau tikai Krimas dēļ, runa arī ir par Maskavas agresiju pret Ukrainu un citiem nedarbiem pasaulē, tajā skaitā un konkrēti par iejaukšanos citu valstu vēlēšanās un iekšējās lietās. Lasītāji Amerikā droši vien zinās, ka šī gada vasarā, kad sāka likties, ka Kremļa lielais draugs Baltajā namā grasās Amerikas sankcijas mīkstināt vai atcelt vienpersoniski, Kongress ar masīvu balsu vairākumu pieņēma likumu, kuŗš aizliedza viņam tā darīt, plūslika līdz 1. oktobrim ieviest vēl

stingrākas sankcijas. Atsevišķs jautājums ir par to, ka 1. oktobris atnāca un pagāja, un Baltais nams nekādas sankcijas nebija ieviesis (un nav tā izdarījis vēl joprojām), taču tas ir jautājums par pašreizējās administrācijas chaotisko nekompetenci, par sankcijām kā tādām tas neko nepasaka. Ja krievu tautai tās nepatīk, tad tai ir visas iespējas nākamgad balsot par citiem kandidātiem valsts prezidenta vēlēšanās, taču nekas neliecina, kur tur veidojas kaut kādi nemieri. Cara Vladimira popularitātes reitings joprojām ir tāds, par kuŗu politiķi citās valstīs var tikai just skaudību.

Savukārt, kas attiecas uz korupciju Latvijā, nezinu, no kurienes Jānis Jurkāns grāba apgalvojumu par tiem miljardi, taču diez vai tā laupīšana ir tādos apmēros. Valsts ieņēmumu dienestam un it īpaši Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam ir salīdzinoši jauna vadība, ir visas cerības, ka pēc visnotaļ vāja perioda, tajā skaitā KNAB gadījumā ar diviem direktoriem, kuŗu uzdevums šķita esam pašiem savas iestādes graušana, darbs kļūst un kļūs arvien nopietnāks. Pērn chrestomatiskās pretkorupcijas organizācijas *Transparency International* tā dēvētajā Korupcijas uztveres indeksā Latvija bija 44. vietā starp 176 valstīm, turklāt ar labāko rādītāju kopš minētā indeksa pirmsākumiem.

Rezumējot, attiecībā uz Jāni Jurkānu, nāksies piesaukt klasiķi, kādreizējo Francijas prezidentu Žaku Širaku, kuŗš gan tobrīd runāja pavisam par kaut ko citu, bet kuŗa vārdi ir piemēroti arī patlaban: labāk būtu bijis paklusēt.

Valsts un tautas nodevība



JURIS VISOCKIS,
grāmatizdevējs, apgāda *Jumava* vadītājs

Pasaules gudrības bastions – tādas izjūtas rodas katru gadu oktobra vidū, kad visi pasaules grāmatnieki tiekas grāmatīgu Frankfurtē, kas ir lielākā nozares izstāde pasaulē. Slavenākie autori, lielāki un mazāki izdevēji, grāmatu tirgotāji, literārie aģenti, bibliotekāri, – visi, kas raksta, ilustrē, fotografē, krāj, drukā, tirgo, digitalizē un galu galā – lasa, brauc uz Frankfurti.

Var tikai apbrīnot to atpazīstamību, ko iekarojusi šī grāmatu izstāde, kas nākamgad svinēs 70 gadu jubileju. Ja profesionāļu interese ir saprotama – galu galā te tiek slēgti daudzi darījumi – tad plašās publikas piesaistei spēki netiek tērēti. Ar vācu precizitāti tiek darbinātas mediju dzirnas, strādā visi lielākie TV kanāli, radio un avīzes, ierasti ar savu stendu, tiešraidēm, specializdevumiem vai kā citādi. Pēc paša pieredzes varu liecināt, ka būs grūti atrast Vācijā kādu pilsoni, kas nebūs dzirdējis par šo sarīkojumu.

Vācu kārtība un precizitāte nodrošina lielākās grāmatu izstādes ritmisku darbību. Augsta diskusiju kultūra un lasīšanas prestižs, publikas interese, vācu čaklums un gatavība iesaistīties un strādāt.

Starp citu, tieši šeit, Frankfurtes tirgū, acis duras atšķirība starp vācu un latviešu avīžu virsrakstiem – mūspusē tiek prasīta nauda, piemēram, veselībai vai kultūrai, toties vācu presē vislielākā sadaļa veltīta darbam – kā radīt jaunas darbavietas un jaunas iespējas. Pati izstāde jau rada simtiem darbavietu.

Timeklis un citi saziņas kanāli ļauj veidot globālo informācijas tīklu. Samazinās vajadzība tikt klātienē, un tas atspoguļojas arī Frankfurtes tendencēs. Izaugsmes gluži nav, tomēr statistika uzrāda zināmu dalībnieku un apmeklētāju pastāvību. Pati grāmatu nozare gan turpina augt.

Grāmatas un politika

Jau ierasts, ka pasaules nozīmīgākie politiķi apmeklē Frankfurtes grāmatu izstādi, un arī šī gada sarīkojums nebija izņēmums. Nemot vērā to, ka īpašā viesu statusā šī gada izstādē bija Francija, nebija grūti paredzēt, ka ieradīsies prezidents Emanuels Makrons, un tad jau skaidrs, ka namamātes lomā iejuties Angela Merkele.

Izstādes atklāšanas ceremonijā tika teiktas runas, slavētas grāmatas un lasīšana. Tomēr bija arī kāds neliels pārsteigums, par to gādāja Merkele, kas savā uzrunā pauda atbalstu... grāmatniecībai. Tajā brīdī es centos iedomāties situāciju, kad kāds Latvijas valsts virs no tribīnes spētu ko līdzīgu...

Frankfurtes grāmatu izstādē vienmēr ir atbalsojušies pasaules aktuālie notikumi – gan daudzu stundu garās paneldiskusijas, kurās tiek pārraidītas televīzijā, gan grāmatās – dažkārt var tikai apbrīnot, cik operatīvi politiskie jaunumi tiek iesieti grāmatu formātā.

Dažreiz šis aktualitātes reflektējas kā trauksmainās priekšnojautās, kā tas bija 2001. gada izstādē, kad pēc uzbrukuma Dvīņu torniem ar bažām skatījāmies uz

lidaparātiem virs Frankfurtes banku debesskrāpjiem, jo paklida baumas, ka līdzīgs uzbrukums varētu notikt Eiropā. Citreiz – aktuālie notikumi, kā bēgļu krīze, Ukraina, kurdu jautājums vai citi izpaukušies akcijās ar policijas klātbūtni, kaut dominējošais vienmēr ir bijis dialogs, gudru risinājumu meklējumi, kā jau tas grāmatu pasaulei pienākas.

Neapšaubāmi digitālie produkti ir atraduši savu pielietojumu. Tā daudzās valstīs akadēmiskie izdevumi, kas tiek izdoti nelielās tirāžās, pie lasītājiem nonāk e-grāmatas formātā.

Tāpat digitālie risinājumi palīdz savienot grāmatas tekstu ar citām radošām industrijām – kino, mūziku, multiplikāciju u.c. Šeit paveras milzīgu iespēju lauks

Latvijas, tāpat kā visu Baltijas valstu atpazīstamību veicina nākamā gada lielais notikums – Baltijas valstis būs goda viesu statusā Londonas grāmatu izstādē.

Stāsta projekta pārstāve Jūta Pīrāga: "Frankfurtē notika aktīva gatavošanās Londonas grāmatu izstādei. Projekta komanda tikās gan ar Londonas grāmatu tirgus pārstāvjiem, gan Britu padomes

Personiskais piedzīvojums

Piecu dienu izstādes virpulī ar piesātinātu ar notikumiem, tikšanās un pasākumiem, tomēr nevienam nespēj piedalīties visās norisēs. Citiem vārdiem, ikvienam izstāde ir kā oriģināls piedzīvojums, kur tu vari izvēlēties savām interesēm atbilstošo lauciņu – antikvārās grāmatas vai izglītību, kalendārus vai ilustrāciju pasauli, reliģiju vai erotiku.

Frankfurtes grāmatu tirgus katram apmeklētājam dāvā kādu pārsteigumu. Cita lieta – vai esi tam gatavs. Tā izstādes drūmā saskienas ar kādu kungu, kurš acīmredzot isina laiku pirms kāda sarīkojuma un ir ieģimis mobilā telefona ekrānā. Tas taču ir austriešu rakstnieks Roberts Menass! Tieši vakar viņš saņēma godpilno Vācijas grāmatu balvu par savu romānu "Galvaspilsēta". Grāmatā tiek pētīta jaunā Briseles birokrātija, un neapšaubāmi tēmas aktualitāte ir bijis mudinājums žūrijas lēmumam. Paldies Dievam (medijiem)! Esmu no rīta izskatījis avīzes un tāpēc spēju viņu atpazīt.

Citā izstādes vietā starmešu gaismā un televīzijas kameru ielienkumā sēž slavenais rakstnieks Salmans Rušdi un iepazīstina publiku ar savu jaunāko romānu par Ameriku. Pirmo reizi viņu satiku pirms divdesmit gadiem Leipcijas gadatirgū. Tolaik "Satanisko vārsmu" autoram tika draudēts ar izrēķināšanu, viņa izdevējs Brazīlijā tika nogalināts. Ja salīdzina noskaņojumu abos sarīkojumos, jāsecina, ka pasaule šajos gados ir iemācījusies dzīvot apdraudējuma apstākļos un pasākums Frankfurtē notiek ikdienišķā noskaņā.

Šis un citas saskriešanās ir kā atelpas brīži starp darba tikšanās, jo izdevēja galvenais uzdevums grāmatu izstādē ir meklēt jaunas idejas grāmatām vai rast noietu savējam.

Tā kā grāmatu apgāds *Jumava* jau vairākus gadus nodarbojas ar grāmatu izdošanu svešvalodās, liekot akcentu uz angļu valodu, tad Frankfurtē svarīgi ir parādīt savus jaunumus. Imanta Ziedoņa "Krāsainās pasakas" un Aleksandra Čaka "Mūžības skartie" bija tie darbi angļu valodā, kas raisīja potenciālo partneru interesi. Lai konkrēti vienotos, vajadzīgs laiks.



Šogad uzmanības centrā bija Katalonijas notikumi un Eiropas nākotne. Tā vairākas lielas Spānijas izdevniecības ar turpat tūkstos līdzstrādniekiem, kuņas bazējas Katalonijas galvaspilsētā Barselona, iesaistījās diskusijā par iespējamiem notikumu scēnārijiem. Radās izjūta, ka visvieglāk ir paust kādu konkrētu attieksmi, būt par vai pret, visgrūtāk ir rast atrisinājumu situācijai, kad Katalonija ar Spāniju ir sietas tik daudz saitēm. Arī grāmatu nozarē.

Šogad tomēr neiztika bez sakāpinātām pretstāvēm. Tā kāds margināls grāmatu pasākums ar jaunās Vācijas labējās partijas AfD ievirzi pārvērtās par agresīvu sadursmi, kad citas galējās partijas Linke (kreisie) atbalstītāji sāka skandēt – *Nazis raus!* Un mēģināja pārtraukt pasākumu.

Jaunās digitālās iespējas

Pēdējās desmitgadēs viena no izstādes temām ir bijusi digitalizācija. Iesākumā bija milzīgs satraukums par e-grāmatu invāziju, par to, ka ierastās drukātās grāmatas nebūs pieprasītas. Cilvēka dabā ir pārspīlēt jauno lietu nozīmi. Tā tas savulaik notika ar videofilmām, kas rādījās kā kinoteātru nāve, tā tas noticis ar e-grāmatu potenciālu.

Par spīti digitalizācijai, pasaulē pieaug drukāto grāmatu skaits. Digitalās iespējas ir kā papildu pakalpojums, kā ērtību nodrošinājums lasītājiem, piemēram, ceļojuma laikā.

gan bērnu literatūrā, gan tulkošanā, gan enciklopēdiju nozarē.

Latvijas laiks

Latvijas stendā jau vairākus gadus saimnieko valsts investīciju un attīstības aģentūra LIAA. Priešē spilgtais baltimelnais noformējums, tā vien šķiet, ka esam "uztaustījuši" savu rokkrakstu, kas – ņemot vērā mūsu rocību – būtu jāizmanto daudzus gadus.

Ja ļauts salīdzināt, tad mazo valstu grupā esam pamanāmi. To pašu var teikt par mūsu kaimiņu – igauņu un lietuviešu stendiem. Tālākam izrāvienam vajadzīgi lieli finansiāli ieguldījumi. 2018. gada īpašā viesu statusā ir Gruzija, un bijušās savienības republika jau šogad netaupīja līdzekļus, lai populārizētu savus izdevumus.

Priešē plaukti ar latviešu autoru darbiem svešvalodās un var redzēt, ka mūsu grāmatas pamazām iekaro citu valstu tirgus.

Komentē mūsu literārā aģente Žanete Vēvere-Pasqualini: "Šis bija pirmais gads, kad atdevē Frankfurtē grāmatu tirgū bija tik liela un tikšanos grafiks tik spraigs, kas laikam liecina par visa iepriekš padarītā lietderību un mērķtiecīgu pasaules tirgus iekarošanu iespēju robežās. Bija manāmi pieaugusi interese no Āzijas, Vācijas, Francijas izdevējiem, ko ļoti atvieglāja reklāma, ka labi Lielbritānijas izdevēji izdod mūsu literatūru un literāro darbu pilna tulkojuma pieejamība angļu valodā."

Lielbritānijā pārstāvjiem, gan visu trīs Baltijas valstu menedžmenta komandas locekļiem. Kā arī Frankfurtes laikā notika tikšanās par potenciālajām publicitātes iespējām ar profesionālajiem nozares žurnāliem."

Latvijas kopstendā sadzīvo visas grāmatniecības nozares, liela vieta atvēlēta Latvijas veiksmes stāstam – poligrafijas uzņēmumiem, kuri apkalpo un drukā daudzu valstu izdevēju grāmatas. Pret to nebūtu iebildumi, vien divaini izskatās citu valstu grāmatas kā ražošanas paraugi Latvijas stendā.

GUNARS JANOVSKIS

After Doomsday

LAIKA GRĀMATAS JAUNUMS

Gunara Janovska romāns
"Pēc Pastardienas"
angļu valodā

Pirmizdevums 1968. gadā, 2. izdevums – 1970. gadā apgādā "Grāmatu Draugs"

Vēsturiski paties, emocionāli spēcīgs, literāri augstvērtīgs vēstījums par latviešu likteņgaitām pēc Otrā pasaules kara, skaudrā patiesība par latviešu leģionāriem.

**Dāviniet saviem bērniem,
mazbērniem un ārzemju draugiem
un paziņām!**

Par iegādāšanos sazinieties ar redakciju!

Parīzē, latviešu operas zvaigžņu mirdzumā

LIGITA KOVTUNA

Šā gada oktobrī Parīzē, Francijas Nacionālajā operā Verdi "Dons Karloss" pirmizrādē princeses Eboli lomu dziedāja Eļina Garanča, bet balss no *debesīm* – nelielā, bet nozīmīgā loma bija uzticēta latvietei Silgai Tīrumai Soldano. Ar viņu iepazīsimies tuvāk.

2011. gadā, kad Silga ieguva prestižo Latvijas Mūzikas balvu, intervijā Inesei Lūsiņai viņa teica: "Man ir prieks dziedāt savā zemē un savā valodā. Tieši ilgi būdama prom, vēl vairāk piederu Latvijai un apzinu Latvijas piederību. Dziedot Leldi Imanta Kalniņa operas "Spēleju, dancoju!" koncertuzvedumā, to izjutu visvairāk." Tolaik Silga svešumā bija pavadījusi deviņus gadus – 2002. gadā viņa devās uz Austriju, kur izstudēja operdziedāšanu Grācā, Mūzikas un mākslas universitātē. Tolaik viņas repertuārā jau bija Adīna Doniceti "Mīlas dzēriens", operas studijā "Figaro", donna Elvira Mocarta "Dons Žuans" izrādē, ko tā paša 2011. gada vasarā viņa spoži nodziedāja arī Latvijas Nacionālajā operā. Bet operas gaitas Tēvzemē tā nopietni sākās 2010. gada Siguldas opermūzikas svētkos, kur viņu bija uzaicinājis zināmais Dainis Kalns un kur Silgu pamānīja un novērtēja Aleksandrs Viļumanis. Silgas skolotāja Mūzikas akadēmijā Ludmila Brauna savulaik teikusi: "Tev balss ir, tikai trūkst operdziedātājas "caursitējas" rakstura..." Kā nu nav, tā nav gan joprojām, toties ir spilgts talants, personības valdzinājums (viņa patiešām ir arī ļoti skaista!) un galvenais – atdevīga mīlestība operai.

Bet viss sākās Valkā, kur pirmos vokālistes pamatus ielika mamma, Valkas mūzikas dzīves dvēsele Tatjana Tīruma, tad Gaida Ungure Cēsu Mūzikas vidusskolā. Mūzikas akadēmijā negāja viegli, īpaši pēc tam, kad skolotāja Brauna atstāja Latviju. Silga nepadevās un izcīnīja stipendiju uz Austriju, Grācu, kur drīz vien savu talantu apliecināja ar uzvaru starptautiskajā Rikardo Dzandonai konkursā, kam sekoja konkursi Parīzē, Maskavā, Londonā un darbs izcilu vokālo pedagogu – leģendārās vācu pirmas Kristas Ludvigas un Žanīnas Raisas (Marijas Kallasas koncertmeistares) gādībā. Tad nāca spožas lomas – Papagena Gustava Kūna diriģētājā Mocarta "Burvju flautā", Ieva Vāgnera "Nirnbergas meistardziedoņos", Rozalinde Štrausa "Sikspārni" līdz šosezon – *balss no debesīm* Džuzepes Verdi "Donā Karlosā" uz Francijas Nacionālās operas jeb Bastilijas operas skatuves. Vienuviet ar mūsu Elinu Garanču princeses Eboli lomā un Jonasu Kaufmanu titullomā. Uz pirmizrādi nesēn, 11. oktobrī, bija ieradusies arī *Radio 3 Klasika* vadītāja, mūzikoloģe Gunda Vaivode, kuŗa pēc tam teica:

"Silga Tīruma šai izrādē bija liels un patīkams pārsteigums – *balss no debesīm*, šis nelielais dziedājums, prasa skaistu balsi ar piesātinātiem augšējiem reģistriem, un Silga to paveica brīnišķīgi, spēcīgi. Starp citu, – dziedot

no operateātra balkona foajē (!). Pats fakts, ka viņa dzied Francijas Nacionālajā operā, jau ir ļoti nozīmīgs, tas ir augsts profesionālais vērtējums, kas turklāt paveŗ plašas iespējas. Vēl arī liels prieks, ka uz šīs skatuves "Donā Karlosā" dziedāja divas latvietes – mūsu Eļina Garanča princeses Eboli lomā un Silga Tīruma, kuŗai no sirds vēlu veiksmi. Žēl tikai, ka Silgas balss tik reti dzirdama Latvijā. Bez Leldes "Spēleju, dancoju", Elvīras "Donā Žuānā" u. c., pirms gandrīz desmit gadiem viņa savu talantu apliecināja arī,

13. oktobrī arī šo rindu autorei bija izdevība skatīties "Donā Karlosā" izrādē, kuŗas režisors ir šobrīd melomānu un operas "feinšmekeru" apjūsmotais Kšištofs Varlikovskis (*Krzysztof Warlikowski*, kuŗš gan pēc izrādes "izpelnijās" publikas bū-ū...). Neko citu, kā vien milzu sajūsmu un lepnumu neņemšos aprakstīt, jo – nesākšu taču vērtēt vokālo sniegumu līdz ar profesionāļiem. Taču *balss no debesīm* Silgas izpildījumā tiešām skanēja pārliecinoši, pārņemot visu milzīgo Bastilijas operas zāli ar savu pre-

Silga Tīruma: "Man ir prieks dziedāt savā zemē un savā valodā. Tieši ilgi būdama prom, vēl vairāk piederu Latvijai un apzinu Latvijas piederību. Dziedot Leldi Imanta Kalniņa operas "Spēleju, dancoju!" koncertuzvedumā, to izjutu visvairāk."



Silga un Pjērs Soldano pirms "Donā Karlosa" izrādes šā gada 13. oktobrī Parīzē, Bastilijas operā

dziedot solodziesmas. Perspektīva dziedātāja!"

Un te citāti no atsauksmēm ārzemēs. Atsauksmēs pēc izrādes, ko var izlasīt tīmeklī, visi kā viens piemin Silgas pievilcīgo balsi ar spēcīgām, mirdzošām "augšām".

"Silgas Tīrumas balss no *debesīm*, dabiski savīdamās ar melodisko pavadījumu, rada skaistu, iespaidīgu finālu trešā cēliena beigās." (No atsauksmes franču valodā.)

"Silgai Tīrumai ir pievilcīga balss ar pārsteidzoši spēcīgām, mirdzošām "augšām". Brīžiem šķiet, ka tā tiešām skan no paradīzes." (No atsauksmes italiešu valodā.)

"Silgas Tīrumas balss no *debesīm* bija patiesi debešķīga." (No atsauksmes vācu valodā.)

cīzo, kuplo visapņemošo un niansēto skanējumu, kas tika "godalgots" ar vētraiņiem aplausiem. Un pāri tam – lepnums, patiešs lepnums par savu novadnieci no mazās Valkas Latvijā.

Vēl par Silgu. Latvijas skatītājiem viņa vairāk pazistama arī kā Klīvija no Dostāla operetes un Operetes fonda koncertiem Rīgā, par ko fonda vadītāja Agija Kozlovska saka:

"Man vienmēr ir prieks sadarboties ar Silgu. Viņas dziedājums vienmēr ir sirsnīgs un izjūsts, sniedzot klausītājiem brīnišķīgu, tīru dvēseles dārgakmeni. Viņas balss ir ļoti piemērota operetes žanra repertuāram. Silgai ir divas potenciāls, kas jāattīsta. Kad mums Latvijā izdosies nodroši-



Silga Tīruma 2011. gadā uz Latvijas Nacionālās operas skatuves, saņemot Lielo Mūzikas balvu

nāt profesionālas operetes trupas regulāru ikdienas darbību, tad viņai šeit būtu lieliskas iespējas atgriezties, priecējot un pārsteidzot klausītāju."

Silga sniegusi koncertus arī dzimtajā Valkā un mītnes pilsētā Parīzē. Viņas un tenora Pjēra Soldano ģimenē aug dēls Gabriels, piecgadīgais mīlulis, kuŗš ir atraisīts kā citkārt jauns franču – italiešu – latviešu jauneklis, ir kustīgs kā ūdenszāle, runā piecās valodās un visās arī dzied. Ar Pjēru Silga iepazīnās, protams, mūzikā – Milānā, Bacha "Mateja Pasijas" atskaņojumā, kur "italiešu izcelsmes franču tenors" arī piedalījās. Pjērs: "Tā bija viņas balss, kas mani pilnīgi satricēja. Tā ir brīnumaina, tā uzrunā sirdi." Silga: "Man arī tava balss ļoti patika. Un tavš šarms, daudz, daudz šarma..."

Neliriska atkāpe. Pa retam apmeklējot Eiropas opereteātrus, vēroju arī, tā teikt, sadzīvīsko pusi, vēl jo vairāk tāpēc, ka pašmāju opereteātra kafejnīcas vadītājs Dagnis man piedāvāja – tu skaties un pastāsti, ar ko tur mīlojas starpbrīžos. Liels bija mans pārsteigums jau pirms gadiem Vīnes operā, kad sezonas atklāšanas

koncerta starpbrīdī pie blakusgaldiņa ieraudzīju "zolidu", pēc skata vidusšķiras pāri, kas malkoja alu. Pirms tam biju brīnījies Londonas *Covent Garden* izrādes starplaikā, kad publika mielojās ar saldējumu no papīra turziņam ar koka liekšķerītēm (kā manā bērnībā pirms apmēram pusgadsimta Tēvzemē karstā vasaras dienā pilsētas parkā). Smalkajā Bastilijas operā starpbrīdī francūzietes un citi operas apmeklētāji dūšīgi ēd bagetes, kas "pieštopētas" ar šķiņķi un sieru, aizdzerot ar diezgan smalko *Tatinger* šampanieti... Nē, nu var jau dabūt arī *macarones*. Un par puķēm. Saklausījusi, ka pirmizrādē Jonass Kaufmans gandrīz iekritis tiklā, kas nostiepts virs orķestra, sniegdamies pēc kādas kaismīgas pielūdzējas puķu pušķa, nolēmu neriskēt – nedomāju, ka būtu savu Silgai domāto pušķi aiztrāpījusi metienā... Cik labi, ka Latvijas Baltajā namā ir iepriekš sagatavotas vāzes ar ūdeni, kur savu pušķi līdz ar kartīti ielikt, lai pirmkārt, nenovīst un galvenokārt, – to jauki jaunieši uznesis uz skatuves un iedos māksliniekam tieši rokās. Tāda mums Latvijā tā kultūra.



LĀSMA GAITNIECE

REFORMĀCIJAI – 500

Oktoobra pēdējā diena visu valstu kristiešiem, īpaši luterāņiem, ir īpaša, jo tad pēc baznīcas kalendāra piemin Reformācijas dienu. Pirms 500 gadiem – 1517. gada 31. oktobrī – augustīniešu ordeņa mūks, teoloģijas profesors, mācītājs Martins Luters (1483–1546) pie Vitenbergas pils baznīcas durvīm piesita 95 tezes, kā nolūks bija rosināt diskusiju par baznīcas vērtībām: grēku atlaidēm jeb indulgencēm, kā arī par baznīcā nepieciešamām reformām. Teologa idejas kļuva par luterisma un protestantisma tradīciju iedibinātāju, taču 1517. gada 31. oktobra vakarā, kad tezes tika piesistas, neviens pat iedomāties nevarēja, cik grandiozas būs šīs rīcības sekas. Kāpēc mums to šodien atcerēties? Viens no iemesliem varētu būt tāds, ka Latvijas reliģijas vēsture bez M. Lutera vārda nav iedomājama.

Neordinārs ir stāsts, kā teoloģijai pievērsies pats M. Luters. Nākamais mācītājs dzimis turīgu pilsoņu ģimenē – viņa tēvs Hanss Luters bijis vara raktuvju līdzīpašnieks Mansfeldā. Paklausot tēva padomam, M. Luters Erfurtes universitātē sācis studēt jurispudenci, taču atgādijies kas tāds, kā dēļ jauneklis studijas nekavējoties pārtraucis un iestājies Erfurtes augustīniešu eremītu klosterī. Šis “kaut kas” bija zibens spēriens – M. Luteram tieši blakus zemē iespēris zibens. Pārdzīvojums bijis tik liels, ka jaunais cilvēks nolēmis mainīt savu dzīvi un pievērsties garīgām lietām. 1512. gadā M. Luters ieguvis teoloģijas doktora grādu, bet gadu vēlāk sācis strādāt par pasniedzēju – Bībeles tekstu skaidrotāju.

Interesanti, ka ikviens, kurš sevi uzskata par ticīgu cilvēku, notikumu ar M. Lutera tezēm zina, taču maz ir to, kuŗi tēzes būtu lasījuši. Ir grūti pāris rindiņās veidot kopsavilkumu par mācītāja idejām, taču būtiskākā laikam būs atziņa, ka Dievs nav soģis, kuŗš ar lielu azartu gatavs nopelt par katru aplamu cilvēka rīcību, bet tieši pretēji – Debesu Tēvs grēkus piedod un atlaiž, ja tie tiek neliekuļojot nožēloti. Un otrs – dvēseli var izglābt nevis baznīca un svētie tēvi, bet gan katrs pats ar savu ticību, ja vien tā ir patiesa. Ar šādu uzskatu ļoti nemierā bija to laiku katoļu baznīca, jo ierasta prakse bija grēku atlaides jeb indulgences tirgot par naudu.

Rīgas rātes sekretārs Johans Lomillers 1522. gadā M. Luteram uzrakstīja vēstuli ar lūgumu viņam kļūt par apustuli Paulu “Livonijai, kas ir galējā zeme Eiropas ziemeļos un kristīgajai pasaulei līdz šim gandrīz nepazīstama”. (Avots: *Arbusow, L., jun. Die Einführung der Reformation in Liv-, Est- und Kurland (Quellen und Forschungen zur Reformationsgeschichte, Bd. III), Leipzig 1921*). Savukārt pēc gada M. Luters uz Rīgu nosūtīja vēstījumu “Izmeklētajiem mīļajiem Dieva draugiem, visiem kristiešiem Rī-



Martins Luters

gā, Rēvelē un Tērbatā Līvzemē, maniem mīļajiem kungiem un brāļiem iekš Kristus”. Vēl jāpiebilst, ka savu Vitenbergā iznākušo darbu – Bībeles 127. psalma skaidrojumu – M. Luters veltījis Rīgai un Livonijai, taču Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā ir saglabājies viņa rakstīts cirkulārs “Visu vācu zemes pilsētu rātskungiem, ka viņiem jāiekārto un jāuztur kristīgas skolas” (1524).

Mūsdienās Latvijā ir trīs dievnami, kas nes M. Lutera vārdu. Divas no baznīcām atrodas Rīgā – Pārdaugavā, bet viena – Liepājā. Vislielākā ir Rīgas Lutera draudze, kas bija pirmā no M. Lutera vārdā nosauktajiem dievnamiem valstī un mūsdienās ir lielākā latviešu luterāņu draudze pasaulē ar 5000 reģistrētiem draudzes locekļiem. Otra ir Rīgas Mārtiņa draudze. Savukārt trešā ir Liepājas Lutera ev. lut. draudze, kuŗai pamatakmens likts 1914. gada 18. maijā, taču pirmais dievkalpojums notika 1931. gada 12. jūlijā.

UZZIŅAI.

Atceroties 500 gadus kopš reformācijas sākuma un apcerot agrinā luterisma būtisko ietekmi uz latviešu valodu un kultūru, no 2017. gada 1. novembra līdz 2018. gada 4. februārim Latvijas Nacionālās bibliotēkas (Mūkusalas iela 3, Rīga) pirmajā stāvā skatāma izstāde “Luters. Pagrieziena”. Tā veidota kā stāsts par Luteru, viņa mācību un to, kā reformu kustība 16. gs. sākumā izplatījās Eiropā, salīdzinoši ātri sasniedzot gan Strasbūru Elzasā, gan Rīgu Livonijā. Izstāde iepazīstinās ar dievbijību Eiropā un Reinas ielejā pirms reformācijas, rādot unikālus viduslaiku



Lielākais latviešu luterāņu Dievnams pasaulē – Rīgas Lutera draudze // Foto: FotoBlog.lv

sakrālās mākslas darbus un kulta priekšmetus. Savukārt par Lutera personību un reformācijas sākumu Vitenbergā 1517. gadā stāstīs ar šīs kustības galvenā plašsaziņas līdzekļu – iespiestās grāmatas – palīdzību. Būtiska vieta izstādē ierādīta stāstam par pirmajiem rakstītajiem un

iespiestajiem tekstiem latviešu valodā, kas tapuši Lutera mācības ietekmē. Vienlaikus izstādē būs redzamas 16. gadsimta 20. gados iespiestās, Rīgai domātās grāmatas, kuŗas parāda, cik šī laikmeta kontekstā ātri Lutera vēsts saņiedza rietumu kristīgās Eiropas perifēriju – Livoniju. Izstādē

būs redzami gan mākslas objekti – katoļu baznīcas kulta priekšmeti, gan grāmatas. Mākslas priekšmeti tiks deponēti no Latvijas muzeju kolekcijām – Rundāles pils muzeja un Latvijas Nacionālā Vēstures muzeja. Izstādes kodolu veidos grāmatas no LNB, SNUB, VZB, Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas, Bavārijas Valsts bibliotēkas, Hercoga Augusta bibliotēkas Volfenbētelē un Upsalas universitātes bibliotēkas kolekcijām. (Informācija no LNB mājaslapas.)

Dažas no Martina Lutera tezēm (avots: Rīgas Sv. Jāņa baznīcas mājaslapa).

- Mūsu Meistars un Kungs Jēzus Kristus, sacīdams: “Atgriezieties no grēkiem”, grib, lai visa ticīga cilvēka dzīve uz zemes būtu pastāvīga jeb nepārtraukta atgriešanās no grēkiem.

- Ir cilvēki, kas sludina cilvēku izdomātas blēņas, apgalvodami, ka, tiklīdz kā grāsis skanēdams iekrīt lādē, dvēsele tajā pašā brīdī izlido no šķīstītavas.

- Reti gadās sastapt cilvēku, kuŗa nožēla un ciešanas grēku dēļ būtu patiesas; tikpat reti var sastapt kādu, kuŗu grēku atlaide patiesi būtu atpestījusi, proti, šādu cilvēku ir ļoti maz.

- Ikvienam ir tiesības būt piesardzīgam un uzmanīties no tiem, kuŗi saka: pāvesta atlaides esot augstākā un vērtīgākā Dieva žēlastība jeb dāvana, caur kuŗu cilvēks tiekot samierināts ar Dievu.

- Ikviens kristietis, kas nožēlo savus grēkus un kam tie rada ciešanas, arī bez atlaižu vēstulēm saņem pilnīgu piedošanu un tiek atbrīvots no savas vainas un mokām.

Andra Dārziņa aicina klausīties baltiešu mūziku

Prof. Andra Dārziņa tikko beigusi gaŗu koncertceļojumu, kur kopā ar slaveno laikmetīgās mūzikas ansambli *Ensemble Modern* mūzicēja Parīzē, Hamburgā, Frankfurtē, Ķelnē un Zagrebā. Spēlējusi arī kā koncertmeistare altu grupai Elbas filharmonijas orķestrim, piedalījies Eiropas Zagrebas starptautiskajā kamer-mūzikas festivālā.

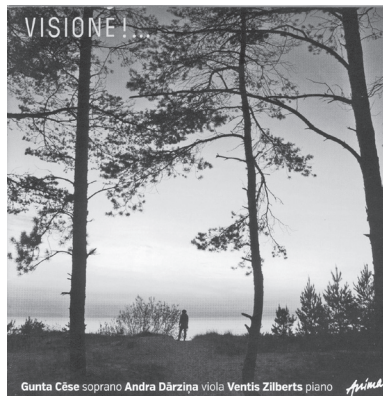
Nu sākušies koncerti Štutgartē, viņas pašas 11. koncertsezona. Vācijas mūzikas draugiem labi zināmajos Štutgartes *St. Antonius* baznīcas rudens koncertos **26. novembrī** skanēs tikai baltiešu komponistu mūzika, Lat-



viju pārstāvēs Selgas Mences, Maijas Einfeldes un Andras pašas meitas Laimas Priedītes skaņdarbi. Bet Latvijas valsts svētku dienā – **18. novembrī** mūzikē kopā ar *Ensemble Modern* piedalīsies laikmetīgās mūzikas festivālā *Huddersfield*, Anglijā. Bet **19. novembrī** – atkal Vācijā, *St. Antonius* koncertā ar nosaukumu “Klasika un tango”. (Adrese: *Kirchengemeinde St. Antonius, Markgröninger Straße 35 70435 Stuttgart-Zuffenhausen*).

UZZINĀI

Andra Dārziņa jau 13 gadus kopā ar ģimeni dzīvo Štutgartē,



Cuffenhauzenā. 2004. gadā Štutgartes Mūzikas augstskola viņu uzaicināja par mācībspēku, un kopš tā laika prof. Dārziņa mā-

ca studentus no visas pasaules. Arī Andras Dārziņas dzīvesvietā viņas vadībā notiek mūzikāli sarīkojumi.

Šogad arī nācis klajā jauns mūzikas disks *Visione!...*, ko producējusi pati prof. Dārziņa. Kopā ar soprānu Guntu Cēsi un pianistu Venti Zilbertu ieskaņoti 15 skaņdarbi, tostarp Helmera Pavaša “Noktirne” un “Saulē paslēpj gaišo vaigu”, Jāzepa Medīna “Rudens rozes” un Pēterā Vaska “*Andante cantabile*”. Pati Andra saka: “Tā ir mūsu – triju paaudžu latviešu mūziķu – vīzija un cerības par nākotni.”

L. K

REGĪNA JAKOBIDZE,

Gruzijas latviešu biedrības Ave Sol! priekšsēde

Latviešu brāļošanās aiz Latvijas robežām

Jaunā Latvijas Republikas neatkarība ir radījusi situāciju, kuru var raksturot šādi: latvieši ir visur. Ir radusies Latvija aiz Latvijas Republikas robežām. Kādā no latviešu konferencēm, kuŗas nu jau rēgulāri rīko Ārlietu ministrija, bija runa par “globālo latvieti”.

Un šoreiz es gribu pastāstīt par to, kā šis “globālais latvietis” realizējās Gruzijas galvaspilsētā Tbilisi.

Latvieši, kuŗi dzīvo ārzemēs, meklē cits citu, realizē kopējas idejas. Ir radusies Eiropas latviešu apvienība, kuŗa “apsaimnieko” Eiropā dzīvojošos latviešus. ELA sadarbības partneri ir tie latvieši, kuŗi ir organizējušies savās jaunajās dzīvesvietās, un latviešu biedrības jau ir juridiskas personas.

nos bija tūrisma brauciens uz Kaukāzu, arī uz Gruziju šī gada rudenī. Kāpēc gan neiepazīties šajā braucienā ar Gruzijas latviešiem? Par cik pārrunas sākās ļoti laikus, “brāļošanās” tika rūpīgi saplānota, saskaņota un arī lieliski realizēta.

“Kokļu zapte” Gruzijā bija 10 dienas, un četras no tām mēs pavadījām kopā – tie bija 21., 22., 23. un 29. oktobris. Katrai dienai bija sava programma, un notikumu nozīme auga ar katru mūsu tikšanos. Iesākām ar iepazīšanos. “Kokļu zaptē” pārstāve Vilma novadīja mums visiem zīmēšanas un meditācijas stundu, kas radīja interesi par psiholoģiju, par zīmēm, par dažādiem zīmējumu tulkojumiem utt. Pievakarē viss bija veltīts koklei, londonieši mūzicēja, radīja kok-

cinājām arī oficiālas personas no Latvijas Republikas vēstniecības Gruzijā, no Gruzijas ombucmena aparāta, no Tbilisi mērijas Draudzības nama, no Gruzijas Sieviešu padomes, no avīzes “Daudztautību Gruzija” un citas. Koncerts notika *Pixelbiznes* centra Konferenču zālē (par to paldies Latvijas vēstniecībai, kuŗa apmaksāja nomas maksu par visām četrām dienām). Koncerts bija ļoti labi apmeklēts, un aplausi bieži pārgāja ovācijās. Mūsu viesi bija apmierināti, un mēs vareni lepojāmies, ka varam parādīt publikai mūsu tautas kultūru.

Mūsu viesu “Kokļu zaptē” koncerta laikā *Pixeli* Gruzijas Sieviešu padomes vadītāja Ketevana Gabruašvili piedāvāja koncertu atkārtot plašākai gruzīnu

Liela nozīmē šim notikumam ir vēl tajā faktā, ka mūsu Londonas tautiešiem tā bija fantastiska reklāma, bet mums, Gruzijas latviešiem, tas bija gadījums atzīmēt Tbilisi pilsētas sabiedriskajā dzīvē – apliecināt savu klātbūtni.

Liels paldies fantastiskā mūzeja direktoram Rezo Kotrikadze, Ketevan Gabruašvili, Sieviešu padomes vadītājai, Draudzības nama darbiniekiem Nanai Nikoladze un Malhazam Malasonijai un visiem avenesolējiem, kuŗi šoreiz bija labi pārstāvēti. Sevišķs paldies Dacei Džavašvili – atnāca ar visu ģimeni, ieskaitot mazo Jēkabiņu.

Novērtējot mūsu tautiešu viesošanās pie mums, gribu izteikt

pateicību ar vārdiem, kurus ierakstīja Goda diplomos – paldies par ārzemēs dzīvojošo latviešu morālo atbalstu!

Gruzijas Sieviešu padomes Pateicības diplomus piešķīra katram latviešu folkloras kopas “Kokļu zapte” dalībniekam: Aivim Krēšļiņam (kopas vadītājam), Ilzei Iesalniecei, Kristam Martinsonam, Montai Skaidrai, Eināram Lesiņam, Janai Altenbergai un Kristīnei Reisonai.

Nevar teikt, ka organizēt tādu vispasaules latviešu tikšanos ir viegli, bet tā ir jauna pieredze, tā nāk no tautas, tā nāk no sirds, un jādodomā, ka sagādā prieku abām dalībnieku pusēm. Veiksmi londoniešiem un avenesolējiem nākamā plānu realizēšanā!



Mums, Gruzijā dzīvojošajiem latviešiem, ir ļoti patīkami, ka ELA pamanīja *Ave Sol!* darbošanos, un 2017. gadā Gruzijas latviešu biedrība *Ave Sol!* tika uzņemta ELA par pilntiesīgu biedru. Mūs tas ļoti priecē, jo mēs ne tikai esam ELA pilntiesīgi locekļi un sākam aktīvi piedalīties, tā sakot, vispasaules notikumos, bet mūsu dzīvesvieta – Gruzija – ir atzīta kā Eiropas valsts.

Taču šoreiz “brāļošanās” ir notikusi absolūti bez “jumta” organizācijas piedalīšanās. 2017. gada pavasarī ar mums sazinājās latvieši no Londonas, konkrētāk – latviešu folkloras kopa «Kokļu zapte». Šīs kopas vārdā pārrunas veda Liene Andrusjaka. Viņu plā-

les iespējas, ļāva avenesolējiem patrinšķināt uz kokles, kopā dziedājam, pat dancojam. Visiem ļoti iepatikās oriģinālās “bungas”, nu ļoti oriģinālas, katrs gribēja tās uzvilkt uz kājas vai paturēt rokās.

22. oktobris bija svētdiena, un bija iēplānoti divi ļoti svarīgi notikumi: kopēja svētdienas skolas latviešu valodas stunda (jo londoniešu grupā bija 5 bērni) un kokļu spēles stunda. Bet vakarā notika oficiāls “Kokļu zaptē” koncerts, uz kuŗu mēs saaicinājām ne tikai avenesolēšus, bet arī mūsu draugus – gruzīnus, armēņus, lietuviešus, ukraiņus un citus, vārdus sakot – mūsu sadarbības partnerus Tbilisi pilsētā. Ai-

publikai un ar gruzīnu mūzikantu piedalīšanos. Un ideju mēs realizējām! 29.10.2017. plkst. 14 Gruzijas dziesmas un mūzikālo instrumentu mūzejā (*museumo-fstruments*) notika kopējs koncerts, kuŗā piedalījās Londonas latviešu folkloras kopa “Kokļu zapte”, Gruzijas sieviešu ansamblis “Nanina”, jauniešu koris “Tordā”, ansamblis “Māsas Zviadauri”, azerbaižāniete – *ašug* (vienīgā sievietē šajā lomā) un, protams, ļoti daudz skatītāju.

Tas tiešām bija vakars, kur valdīja MŪZIKA! Valdīja tautu draudzība. Un cik labi, ka skatītāju vidū nebija neviena politiķa. Draudzības svētki visistākajā izskatā!

Zemessargs Tevi un Latviju sargā brīvprātīgi ziedodams sevi.
ZIEDOSIM
Tēvzemes mēnesī

WWW.ZEMESSARGAM.LV

ienāc un ziedo





JURIS GRĪNEVIČS



“Slavējiet Kungu” – tāds ir mūsu dižākā skaņraža Pēteris Vaska mūzikas jaunākais albums, ko izdevusi firma *Ondine* Helsinkos. Tās pūrā šis jau ir trešais latviešu komponista autordisks – P. Vasks ir ne tikai viens no pasaules izcilākajiem mūsdienu skaņražiem, bet arī, iespējams, ar visplašāko ieskaņojumu klāstu. Tos fiksējuši ne tikai Latvijas mūziķi, bet arī ne viena vien pasaules mēroga slavenība. Ja nu abi šie kritēriji savienoti vienā, tad tas nepārprotami ir Latvijas Radio koris Sigvarda Kļavas vadībā – P. Vaska mūzikas ideāls interprets. Tāds sastopams reti, bet par to liecību saglabājuši daudzi ieskaņojumi.

S. Kļava un viņa mūziķi tā iejutušies P. Vaska skaņu rakstā, ka, liekas, atskaņotājs ir pats autors. Bet Debesu Tēvs grib apdāvināt daudzus, taču dāvanu maiss vai grozs tomēr nav bezizmēra, katram dots kaut kas savs: vienam radišanas, citam – iztul-

košanas talants. Apvienojums bija raksturīgs agrākiem laikiem, un, liekas Sergejs Rachmaninovs (1873-1943) bija beidzamais izredzētais ar abām spējām.

Pērnad P. Vasks atskatījās uz mūža 70 gadiem, ko pavadīja jo daudzi koncerti gan dzimtenē, gan ārzemēs. Par laimi, atšķirībā no igauņa Veljo Tormisa, kurš, sasniedzot 70. gadskārtu, paziņoja, ka izbeidz darbu kompozīcijā, mūsu tautietis to visai intensīvi turpina, gan citā žanrā nekā “sakraļājā” 2016. gadā. Jubilejas gads bija ne tikai bilances laiks par visu paveikto, bet arī jaunu ceļu meklējumi, par ko spilgtu liecību sniedz trīs tā gada jaundarbi: *DA PACEM*, *DOMINE MEIN HERR UND MEIN GOTT*, *LAUDATE DOMINUM*. Tos papildina divas 2011. un 2013. gada kompozīcijas ar Mātes Terēzas tekstiem: *LŪGŠANA* un *KLUSUMA AUGLIS*, kam tas jau ir otrais ieskaņojums, ko veicis maestro S. Kļava (pirmais – 2015. gadā ar pianistu Vestardu Šimku). Tomēr, lai arī cik meistarīga būtu mūsu pianisma *granda* spēle, orķestra skanējuma bagātībai tā nespēj līdzināties. Laimīgi tie klausītāji, kuriem ir iespēja salīdzināt.

Pēc jaunības radikālisma un attiecīgā vecumam raksturīgās “iztrakošanās”, kas tik neticama bija vecīšajam padomju režīmam, P. Vaska vēlināka daiļrade nu jau kādus trīs gadus desmitus

apliecina satura padziļināšanos un stilistikas vienkāršošanu. Izcilais poļu skaņradis Kšištofs Pendereckis reiz izteicies, ka atrasties avangardā var tikai kādā īsā savas daiļrades posmā. Oficiāli P. Vaska mūziku jau varam pieskaitīt minimālismam (*minimal art*), tomēr tas savā būtībā nozīmē statistiku domāšanu. Liekas, tikai šā virziena pārstāvjiem Henrikam Mikolajam Gureckim (1933-2010) un mūsu tautietim no šā lāsta izdevies izglābties. P. Vaska mūzika vienmēr ir dinamiska, ko diemžēl ne vienmēr saprot tās atskaņotāji, bet ne Sigvarda Kļava! Šim mūzikim raksturīga fenomenāla prasme neapmaldīties smalkākajās detaļās un spēt saglabāt kopējo attīstības līniju. Savukārt viena no P. Vaska stila raksturīgākajām iezīmēm ir izteiktā nosliece uz minora skaņkārtu, bet te komponista fantāzija ir neizmēlama, līdzīgi kā tas bija S. Rachmaninova mūzikā (diemžēl līdz šim neesmu guvis apstiprinājumu krievu ģēnija latviskajam ģenām!).

Kāds mans students pēc stažēšanās Rietumeiropā mani informēja, ka tur ar koŗa mūziku galvenokārt saprot sakrālo. Domāju, ka tā ir pareiza ievirze, jo gadu simtos mākslas vēsture pierādījusi, ka tie, kuri atspoguļo aktuāli svarīgo, līdz ar aktualitātes zušanu paši kļūst neaktuāli, bet paliek tie, kuri atspoguļo mūžīgo (arī te gadās izņēmumi, piemēram, Lūcijas

LAUDATE DOMINUM

Garūtas leģendārā kantāte ar A. Egliša tekstu “DIEVS, TAVA ZEME DEG!”). Tomēr tezes pareizību visspilgtāk apliecina franču ģēnija Olivjē Mesiāna (1908-1982) daiļrade. Liekas, viņa estētikas turpinātājs ir Pēteris Vasks. Cik atšķirīgas ir šīs 2016. gada trīs kompozīcijas! Bet tos vieno kopēja tema, kas aktuāla visos laikos: miera meklējumi mūsu trauksmainajā laikā, kad nākotne ir tik nedroša, tā ir mūžam nezūdošā cerība uz Mūžīgā žēlastību. Šī mūzika nav analizējama, aprakstāma, tā jā klausās un iekšēji jāpārdzīvo, lai paceltos pāri pelēkajai ikdienībai, lai dzīve tiešām iegūtu garīgu dimensiju.

S. Kļavas un Latvijas Radio koŗa fenomenālo sniegumu bagātināja Rīgas sv. Jāņa baznīcas titulārērgēlnieces Ilzes Reines sniegums skaņdarbā *LAUDATE DOMINUM*. Sv. Jāņa baznīcā veiktais ieskaņojums ir teicams, kaut arī tās ērģeles nevar mēroties ar Doma instrumenta krāšņumu, tomēr P. Vaska mūziku negribētu klausīties Domā. Mazāka baznīca, šķiet, ir akustiski vispiemērotākā vieta tāda veida ieskaņojumiem.

Albums ir lieliska dāvana mūsu valsts Simtgadei, un to droši var ierindot kultūras kanonā, jo arī tur pienācis laiks atrast vietu ne tikai kompozīcijai, bet arī atskaņotājmākslai, un te ir ideāla simbioze.

ĪSZIŅAS

Amerikā dzimusī latviešu rakstniece Rita Laima 15. novembrī viesosies Valmieras bibliotēkā, **16. novembrī** – Limbažu Galvenajā bibliotēkā, **22. novembrī** – Jelgavas Sabiedrības integrācijas pārvaldē, **23. novembrī** – Rēzeknes Centrālajā bibliotēkā, **24. novembrī** – Latgales Centrālajā bibliotēkā Daugavpilī, **28. novembrī** – Stopiņu novada Ulbrokas bibliotēkā, lai iepazīstinātu lasītājus ar savu **pirmo grāmatu “Skylarks and Rebels”** (“Cīruļi un dumpinieki”) angļu valodā, kas stāsta par viņas dzīvi Padomju Latvijā, informē ASV vēstniecībā Latvijā, kas atbalsta rakstnieces uzturēšanos Latvijā.

Liepājā 11. novembrī, Lāčplēša dienā, J. Čakstes laukumā izskanēs patriotisks grupas “Turaidas roze” koncerts ar tautā iemīļotām dziesmām. Pēc tam NBS, Zemessardzes, Jaunsardzes vienības un sabiedrības pārstāvji dosies lāpu gājienā uz Ziemeļu kapiem, kur pie Brīvības cīnītāju pieminekļa notiks atceres brīdis, un noliks ziedus.

Latvijas Valsts svētkos **18. novembrī plkst. 17** pie koncertzāles *Lielais dzintars* norisināsies koncerts, kur piedalīsies mūzikālā apvienība “Vējturi”, aktrise Everita Pjāta, Liepājas Tautas mākslas un kultūras centra jauktais koris *Laiks*. Nobeigumā būs svētku ugunošana un vakarēšana folkloras centrā „Namīns”.

Latvijas pašvaldību publiskajās bibliotēkās novembrī sākās erudīcijas konkurss “Latvijai – 100. Domā. Izzini. Stāsti!” No **6. līdz 30. novembrim** norisināsies pirmā kārtā “Latvijas simtgade. Notikumi” – iedzīvotāji tiek aicināti doties uz sev tuvāko bibliotēku, lai izzinātu Latvijas vai savas pilsētas, novada vai pagasta vēstures nozīmīgus notikumus, kā arī atstāt savu stāstu saistībā ar tiem. Konkursa nobeigumā tiks suminātas piecas aktīvākās bibliotēkas (1 no katra reģiona), kurās saņems vērtīgas pārsteiguma balvas. Informācija www.news.lv.

Daugavpils Novadpētniecības un mākslas mūzejā 9. un 10. novembrī no plkst. 10 līdz 16 – sarkanbaltsarkano lentišu locīšanas akcija. Godinot kritušo varoņu piemiņu, **plkst. 12** notiks piemiņas brīdis Latvijas armijas kaŗavīru brāļu kapos (Luterāņu kapos). **11. novembrī plkst. 15.30** mūzeja pagalmā būs Daugavpils pilsētas jaunsargu svinīgā solījuma došanas ceremonija. **Plkst. 17** būs Lāpu gājiens no Daugavpils universitātes līdz Vienības laukumam, kur no svecēm tiks izveidota Latvijas kontūra un izskanēs vīru ansambļa *Dobeles zemessargi* koncerts. **18. novembrī plkst. 10** Daugavpils Sv. Pēteris baznīcā notiks Svētku dievkalpojums. **Plkst. 18.30** Daugavpils teātrī koncerts “Mēs esam Latvija”. **Plkst. 20.30** visi tiek aicināti pulcēties Vienības laukumā, lai Valsts svētkus svinētu kopā.

Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija (LPUF, vadītāja Ināra Šure) **līdz 16. novembrim rīko akciju** “Neēd otru latvieti, ēd Latvijā ražotus augstas kvalitātes produktus!”, aicinot izvēlēties vietējos produktus, kas marķēti ar Zaļo un Bordo karotīti. Šobrīd Zaļā karotīte ir piešķirta 113 uzņēmumu 452 produktiem, kuri tiek ražoti Latvijā no vietējām izejvielām un atbilst paaugstinātām kvalitātes prasībām.

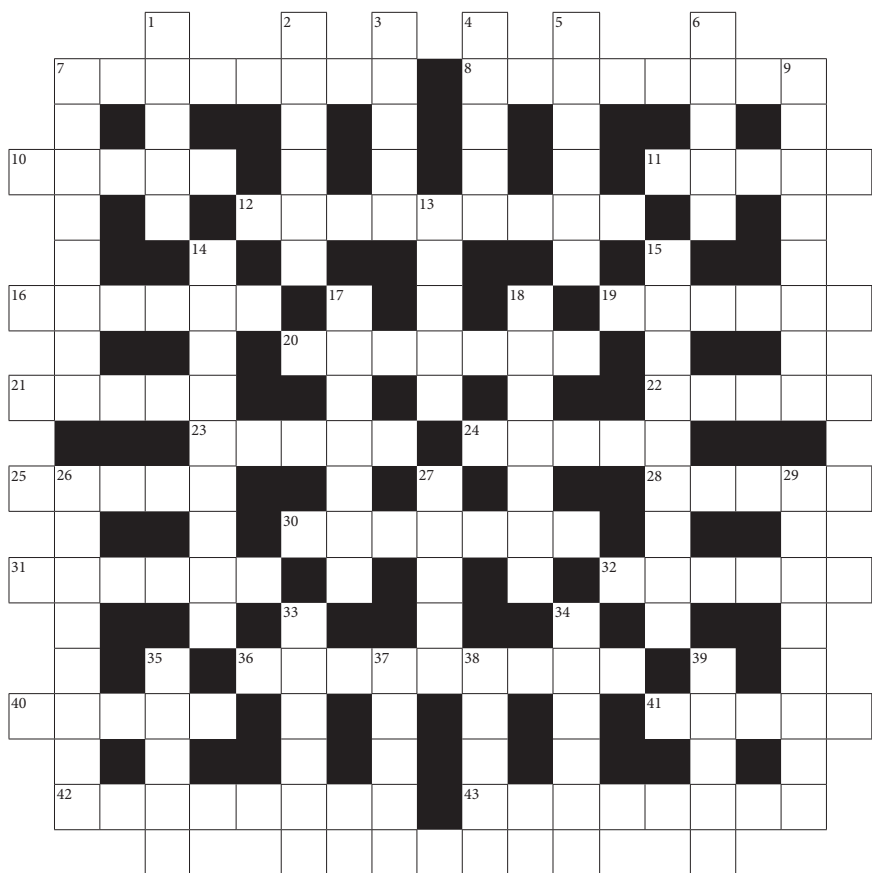
Valmieras kultūras centrā 11. novembrī plkst. 18 aicina uz TDA “Gauja” koncertu “Gaismu Latvijai”. Piedalās arī TDA “Gatve”, TDA “Teiksma”, TDA “Vektors”. **18. novembrī plkst. 19** Latvijas 99. gadadienai veltīts svinīgs sarīkojums un koncerts, kur tiks cildināti “GODA VALMIERIETIS 2017” un “GADA VALMIERIETIS 2017” nominanti. **No plkst. 18** Valmieras centra laukumos un zaļajās zonās ikviens valmierietis un pilsētas viesis aicināts apskatīt “Mūsu gaisma Latvijai” – no svecītēm veidotas uguns spēka zīmes.

Cēsis, 11. novembrī, Lāčplēša dienā, notiks III Latvijas Orķestru asociācijas festivāla nobeiguma koncerts “Svētki ar orķestri” – piedalīsies 700 dalībnieku no 22 Latvijas jauniešu un amatieru simfoniskajiem un kamerorķestriem. **Plkst. 18** pie Skolnieku rotas pieminekļa atceres brīdis ar Cēsu novada domes priekšsēža Jāņa Rozenberga uzrunu un pūtēju orķestra *Cēsis* priekšnesumu. Pēc tam dosies Lāpu gājienā līdz Lejas kapiem, kur godinās kritušo piemiņu. **18. novembrī** no plkst. 11 līdz 12 svētki sāksies ar sadancošanu Cēsu apkaimēs. **Plkst. 17** Vidzemes koncertzālē *Cēsis* notiks svētku koncerts “Es esmu Latvija”.

Īszīņas sagatavojuši **Valija Berkina**

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS



sega. 5. Dzelzceļa stacija uz līnijas Rīga-Liepāja. 6. Nemākulīgi dzejoļi. 7. Aizsargšētas, aizsargmargas virs ēkas fasādes. 9. Galda veļas piederums. 13. Bieža burtnīca. 14. Valsts varas svinīgs rakstveida vēstījums iedzīvotājiem. 15. Persona, kas atstāj testamentu. 17. Sala Malajas arhipelāgā. 18. Patmīlība. 26. Prozas žanrs. 27. Brūna krāsviela (pēc Itālijas pilsētas nosaukuma). 29. Latviešu dzejnieks (1933 – 2013). 33. Bažas, nemiers. 34. Dziļi personisks. 35. Mājas govju priekšteči. 37. Tilpuma mērvienības krievu mēru sistēmā. 38. Irbes satekupe. 39. Lokveida pārsegumi.

Krustvārdu mīklas (BLNr. 41) atrisinājums
Līmeniski. 3. Nagasaki. 5. Tadenava. 9. Miltainas. 10. Serviss. 11. Atlaide. 14. Oskars. 16. Kurmis. 17. Atriebība. 18. Papuves. 20. Antenas. 24. Nastnieki. 26. Termas. 27. Sirmas. 28. Esteris. 30. Nītaure. 31. Numismāti. 32. Apskates. 33. Braslava.

Stateniski. 1. Batika. 2. Adrese. 3. Nameisis. 4. Galeras. 6. Abitūrija. 7. Atspaidis. 8. Aslapes. 12. Turnepsis. 13. Dzīvnieki. 15. Saturns. 16. Kabelis. 19. Adomaitis. 21. Kretinga. 22. Interna. 23. Francija. 25. Grāmata. 28. Egrete. 29. Sairas.

Līmeniski. 7. Odiseja sieva sengrieķu mītoloģijā. 8. Jautrs asprātis itāliešu masku komēdijās. 10. Skalbjū dzimtas augi. 11. Magnētiskās indukcijas mērvienība. 12. Sena spāņu cilmes deja. 16. Baumas. 19. Agrākā Spānijas naudas vienība. 20. Pilsēta Kurzemē. 21. Partija Krievijā (no 1901. – 1922. g.). 22. Pilsēta Kurzemē. 23. Brīnumdares pasākās. 24. Latviešu baletdejojātājs, baletmeistars (1936 – 1989). 25. Pilsēta Zvied-

rijas dienvidos. 28. Gaujas pieteka. 30. Piena produkts. 31. Latviešu rakstnieks (1909 – 1970). 32. Formas tērpju uzšuves. 36. Valsts Eiropā. 40. Kuģu piestātnes. 41. Latviešu rakstnieks (1895 – 1941). 42. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 43. Mechanisms smagu priekšmetu pacelšanai.

Stateniski. 1. Ābolu šķirne. 2. Laboratorijas trauki. 3. Apdzīvota vieta Kuldīgas novadā. 4. Musulmaņu tautu vīriešu galvas-

IN MEMORIAM

104 gadu vecumā mirusi Austra Kaža, bij. Bostonas (ASV) latviešu skolas skolotāja

Austra Kaža dzimusi Kijevā, Ukrainā, 1913. gada 13. oktobrī. Mirusi 25. oktobrī Veilandē (Wayland), Masačūsetsas pavalstī. Austra bija žurnālista Jura Kažas (dzīvo Rīgā) un būvuzņēmēja Andra Kažas (dzīvo Veilandē) māte.

Austra bija kādreizējā Rīgas dārzu direktora Andreja Zeidaka un viņa sievas Marijas Gulbes meita. 1874. gadā dzimušais Andrejs miris 1964. gadā, bet Marija – 1977. gadā, abi trimdā Ņūtonā pie Bostonas. Austra pavisam agrā bērnībā piedzīvoja Pirmo pasaules karu un Brīvības cīņas, kuŗas vēl lielā vecumā spilgti atcerējās.

Austra mācījusies Natālijas Draudziņas ģimnazijā Rīgā, pēc tam Latvijas Universitātes Vēstures fakultātē. Bija studenšu korporācijas "Dzintra" locekle.

1944. gadā Austra kopā ar vecākiem devās no Latvijas uz Vāciju, kur no neliela attāluma piedzīvoja Drēzdenes bombardēšanu 1945. gada februārī. Pēc



bēgļu gaitām kara pēdējos mēnešos (no dažām debespusēm tuvojoties Sarkanarmijai un Rietumu sabiedrotājiem) viņa nonāca Augustdorfā, kur strādāja par skolotāju latviešu ģimnazijā un arī par tulku, izmantojot angļu un vācu valodas zināšanas. Augustdorfas ģimnazija vēlāk

pārtapa Minsteres Latviešu ģimnazijā. Viņas audzēkņu vidū bija vairāki vēlāki trimdas latviešu sabiedriskie darbinieki.

1947. gadā Austra apprecējās ar Jāni Kažu (miris 2008. gadā ASV), 1949. gadā dzima dēls Juris. Ģimene ASV Displaced Persons (DP) programmas ietvaros

1951. gadā pārcēlās uz Bostonu, ASV. Tur Austra strādāja dažādos darbos, tostarp elektronikas nozarē, līdz pensionējās 70. gadu beigās. 1954. gadā dzima dēls Andris.

Austra ilgus gadus brīvprātīgi strādāja Bostonas latviešu skolā kā vēstures skolotāja un piedalījās "Dzintra" dzīvē. Palīdzēja audzināt mazdēlus Aldi un Kārli, kuŗi kā mazi bērni bieži uzturējās vecvecāku ģimenes mājās Ņūtonā, spēlējoties dārzā.

Austras garo un ražīgo mūžu mīļā piemiņā tur abi dēli ar sievām Unu (Rīgā) un Guntu, mazdēli Aldis ar sievu Aleksu (dzīvo Sanfrancisko, ASV), Kārlis (students Bostonā), Dāvis ar dzīvesbiedri Jūliju (dzīvo Umeo, Zviedrijā) un Nīls ar dzīvesbiedri Lindu un mazmazbērni Eliots un Dante (kuŗi dzīvo Stokholmā), kā arī mazdēls Matīss (students Ņujorkā) un citi radi un tuvinieki Latvijā.

Juris Kaža

SĒRAS

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā INESE MARGARIETA RUŠENIEKS

Dzimusi 1924. gada 4. jūlijā Jelgavā, Latvijā,
mirusi 2017. gada 31. oktobrī Enfieldā, Anglijā

*Es izeju tai gaismā,
kur tālāk nav kur iet.
Brīvs putns esmu gaisā,
man kapu nerociet.*
(Imants Ziedonis)

Par viņu dziļi sēro
**meita Rūta, dēls Jānis,
Helena un mazdēls Gabriels**

Izvadīšana no Enfieldas krematorijas 20. novembrī plkst. 14.30

Mūžībā aizgājusi studenšu korp. Imeria filistre VERONIKA GAILIS, dzimusi SIETIŅŠ

Dzimusi 1924. gada 17. janvārī Iecavā,
mirusi 2017. gada 20. oktobrī Stokholmā

Viegļas smiltis!

Mīļā, gaišā piemiņā paturēs
Imeria, Zviedrijas kopa

Izvadīšana notiks pirmdien, 20. novembrī, plkst. 11.45
Stokholmas meža kapos (*Skogskappellet*)

Mūžībā aizsaukts JĀNIS ARVĪDS PIĶELIS

Dzimis 1927. gada 6. maijā Dunikā, Latvijā,
miris 2017. gada 14. oktobrī Birminghamā, Anglijā

*Vakara zvaigznes mirgo klusi,
Sirds nu mieru atradusi.*

Par viņu sēro
**brālis Imants ar sievu,
krustdēls Egons ar ģimeni Latvijā**

Mūžībā aizsaukts JĀNIS ARVĪDS PIĶELIS

Dzimis 1927. gada 6. maijā Dunikā, Latvijā,
miris 2017. gada 14. oktobrī Birminghamā, Anglijā

Ak retākas rindas...

Viņu piemiņā paturēs
DVF Birminghamas nodaļa

NEKROPOLE

PERSONU, NOTIKUMU UN KAPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju

Nekropole.info arī materiāli,

veicot mērķa ziedojumus. Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē. Mēs tveŗam pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latviju. Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!

Skatiet :

www.nekropole.info!



Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna

Brīvā Latvija redakcija – Gertrūdes iela 27, Rīga,
LV-1011 (Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)

Tāl. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,

Tālrunis: +371 67326784.

e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
NN6 7TJ. Tāl. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem Rietumu abonementus, izņemot
Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvēniecība Anglijā: Terēze Bogdanova, tālr.:
07788790952, e-pasts: tereze.bogdanova@inbox.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Lielbritānijā: 12 mēnešiem GBP 75; 12 mēnešiem GBP 145. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Vācijas un Zviedrijas par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši SEK 875; 12 mēneši SEK 1550.
NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKS-FÖRBUNDI SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Paziņojumus, sludinājumus, reklāmu sūtīt uz Rīgas redakciju. Abonentu administratore +371 26134315, red. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 155 eiro; 6 mēn. – 85 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts IBAN: DE94200100200271751204, BIC: PBNKDEFF. Adrese abonēšanas jautājumiem: Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 85 eiro; 12 mēnešiem 155 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-.

Latvijā: 6 mēnešiem 33 eiro, 12 mēnešiem 55 eiro.

Digitālā avīze – 55 eiro 12 mēnešiem
Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā GBP 3.50 (EUR 6) par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Zviedrijā – SEK 600.

Komerģiālie sludinājumi €7 (EUR 12) par 1 slejas cm. Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, inģiāliem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakģijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšģa vienošanās. Par publikācijas minģto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Gertrudes iela 27, Rīga, LV-1011, Latvia
Iespiests: SIA ĒVEKO, Rīga

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Eвангелiskās draudzes dievkalpojums svētdien, 12. novembrī, plkst. 13 Rīgā, Akas ielā 13. Dievkalpojumā kalpos mācītājs Klāvs Bērziņš. Valsts svētku dievkalpojums **18. novembrī** plkst. 16 Sv. Pēterā baznīcā Skārņu ielā 19. Dievkalpojums **10. decembrī** plkst. 13 Akas ielā 13 (ar kafijas galdu un svētdienas skolu). Visi interesenti ir laipni aicināti pieteikties uz draudzes organizēto iesvētēs mācību. Pieteikumus, lūdzu, sūtīt uz info@redraudze.lv

ANGLIJA

"Straumēnos" svētdien, **19. novembrī**, plkst. 13 filmu triloģijas "Savējie sapratīs" otrās daļas "Septiņdesmitie. Spožums un posts" izrāde kopā ar producentiem, kuŗi pastāstīs par filmas tapšanu.

VALSTS SVĒTKI STRAUMĒNOS svētdien, 19. novembrī, plkst. 15. Svētdienas un svinīgās svētku uzrunas ar vēsturisko kinodrāmas "Melānijas kronika" režisoru Viesturu Kairiņu. Piedalās "Straumēnu" koris, skoliņa un tautas deju kopa. Visi laipni aicināti uz kafiju un šampanieti.

DIEVKALPOJUMI

ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Bradfordā, Vācu baznīcā (*The German Protestant Church*), 29 Great Horton Rd, Bradford, BD7 1AA, svētdien, **19. novembrī**, plkst. 11 dievkalpojums.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Mančesterā, *Martin Luther Kirche*, 9 Park Road, Stretford, M32 8FE, svētdien, **12. novembrī**, plkst. 13.30 dievkalpojums.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Straumēnos, Zviedru zālē, *Catthorpe Manor, Libourne Road, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF*, svētdien, **19. novembrī**, plkst. 15 Valsts svētku svētdienas.

ZVIEDRIJA

Latviešu apvienība Gēteborgā, *Allégården, Södra Allégatan, 4 aicina svinēt Latvijas Valsts svētkus sestdien, **18. novembrī**, plkst. 16. Svinības kuplinās mūziķis Edgars Silācerps no Liepājas, Gēteborgas latviešu koris. Būs svētku mielasts, atspirdzinājumi un loterija ar laimestiem no Latvijas.*

Ieejas maksa pie kases 200 kr. Pērkt biļetes iepriekš – 175 kr, iemaksājot naudu *Lettiska föreningen i Göteborg* [plusgiro](mailto:plusgiro@lettskaforeningen.se) kontā 153184-7 vēlākais, līdz 15. novembrim. Norādiet iemaksātāja vārdu un biļešu skaitu. Biļetes saņemsiet pie ieejas. Bērniem līdz 15 gadiem bezmaksas. Neierašanās gadījumā nauda netiks atmaksāta. Aicina Latviešu apvienība Gēteborgā, www.laggbg.se

Latvijas valsts svētki Stokholmā, Ādolfā Fredrika baznīcā (*Adolf Fredriks kyrka*), *Holländargatan 14*, sestdien, **18. novembrī**, plkst. 14 Valsts svētku dievkalpojums. Piedalās Stokholmas Latviešu koris un Stokholmas Latviešu skolas audzēkņi.

Plkst. 18 Svētku sarīkojums Stokholmā, Ālvikas tautas namā *Alviks medborgarhus, Brommasalen, Gustavslundsvägen 168A, Bromma* (Kafija un uzskodas par ziedojumiem no plkst. 17). Uzruna: Latvijas vēstnieks Zviedrijā Marģers Krams. Latvijas

Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa svētku uzruna tautiešiem ārzemēs. Svētku runa: Valsts svētku Stokholmā rīcības komitejas priekšsēde Austrā Krēšlīņa. Koncertēs grupa *Rikši*. Neformālā daļa ar tradicionāliem atspirdzinājumiem un dzīvo mūziku.

Ieejas maksa: Pieauguša persona – 150 kronas, studenti un pensionāri – 100 kronas, bērniem ieeja par brīvu. Saviesīgajā daļā silts ēdiens (50) un dzēriens (30). Maksājumus uz vietas var veikt tikai ar skaidru naudu vai ar svišu. Var arī iemaksāt ieejas maksu jau iepriekš, pārskaitot naudu uz *Lettiska nationaldagskommitten, plusgiro 694456-5*. Svarīgi uzdot maksātāja (-u) vārdu (-s). Visi laipni aicināti un gaidīti! Rīcības komiteja.

Latvijas valsts svētki Malmē, Sv. Mikaela baznīcas telpās, *Orkestergatan 5, 215 85, sestdien, 18. novembrī*, no plkst. 11 līdz 14 vēlās svētku brokastis. Programmā: Dienvidzviedrijas latviešu koŗa "Skāne" uzstāšanās, saviesīgajā daļā uzskodu galds un kopīga sadziedāšanās, kā arī iespēja visiem atkal satikties un iepazīt jaunus biedrus. Aicina Dienvidzviedrijas latviešu biedrība. www.dienvidzviedrijaslatviesi.se

Latvijas valsts svētki Upsalā, *Sturgatan 11, Uppsala*, svētdien, **19. novembrī**, plkst. 15. Programmā: svētku atklāšana ar glāzi dzirkstoša šampanieša, svinīgas vakariņas, jestrās dejas un rotaļas kopā ar latviešu postfolkloras grupu "Rikši" no Latvijas. Aicina Upsalas Latviešu biedrība.

Latvijas valsts svētki Norčēpingā, *Hemgården Norrköping, Saltängsgatan 7, 60222 Norrköping*, sestdien, **25. novembrī**, plkst. 15. Programmā: Latvijas dzimšanas dienas aktivitātes lieliem un maziem, Zviedrijas Latviešu apvienības un Latvijas vēstniecības pārstāvju uzrunas. Saviesīgā daļa un danči kopā ar grupu "Stokholmas spēlmaņi". Aicina Zviedrijas Latviešu apvienība sadarbibā ar Latvijas vēstniecību un Norčēpingā dzīvojošie latvieši.

Latvijas valsts svētki Ēbrebrū, *Husets Café i Föreningarnas Hus Örebro Föreningarnas Hus, Slottsgatan 13 A, 70361 Örebro*, svētdien, **26. novembrī**, plkst. 14. Programmā: Valsts svētku svinēšana un saviesīgs sarīkojums kopā ar grupu "Stokholmas spēlmaņi". Aicina Zviedrijas Latviešu apvienības Viduszviedrijas Örebro nodaļa.

DIEVKALPOJUMI

GĒTEBORGAS ev. lut. draudzes Latvijas valsts svētku dievkalpojums svētdien, **12. novembrī**, plkst. 14 Hāgas baznīcā (*Haga kyrka, Haga Östergatan 30, Gēteborgā*). Dievkalpojumu vadīs mācītāja Zilgme Eglīte, pie ērģelēm *Peter Wågsjö*. Dievkalpojumu kuplinās kokles un dziesmas. Pēc dievkalpojuma sadraudzība Hāgas draudzes telpās. Visi miļi gaidīti!

STOKHOLMAS Ekumeniskais Latvijas valsts svētku dievkalpojums sestdien, **18. novembrī**, plkst. 14 Ādolfā Fredrika baznīcā (*Adolf Fredriks kyrka, Holländargatan/Sveavägen, Stockholm*). Dievkalpojumā piedalās mācītāji Ieva Graufelde, Dr. Normunds Kamergrauzis un priesteris Andris Priede. Pie ērģelēm Gundega *Novotny*. Dievkalpojumu kuplinās skolēni no Stokholmas latviešu skolas un Stokholmas latviešu koris. Visi miļi gaidīti!

ESKILSTŪNAS ev. lut. draudzes Latvijas valsts svētku dievkalpojums svētdien, **19. novembrī**, plkst. 15 Svētā Andreasa baznīcā (*Sankt Andreas kyrka, Vasavägen 42, Eskilstūna*).

Mācītāja Zilgme Eglīte, pie ērģelēm *Viola Rosenquist*. Pēc dievkalpojuma sadraudzība pie kafijas galdā.

Stokholmas Sv. Ērika katoļu katedrāles kriptā, *Folkungagatan 46* (pazemes vilciena pietura: *Medborgarplatsen*), svētdien, **19. novembrī**, plkst.12 latviešu dievkalpojums. Bīskapu kriptā atrodas zem katedrāles. Jāiet lejup, pa kreisi no katedrāles galvenās fasādes, līdz pirmajam puspagraba durvīm labajā pusē. Laipni lūdz pievienoties kopīgai Pateicības misei Latvijas neatkarības 99. gadskārtā Stokholmas latviešu katoļu saime, draudzes atbildīgā Anita Elksne un kapelāns Andris Priede.

VĀCIJA

Latvijas 99. dzimšanas dienas svētki latviešu centrā Bērzainē

17. novembrī plkst. 19 koncerts kopā ar folkloras kopu "Vilki" no Latvijas Edgara Lipora vadībā. Svētku uzrunas teiks folkloras kopas dalībnieks un Latvijas ģimeņu 3x3 padomes pārstāvis Jānis Atis Krūmiņš un Latviešu centra *Bērzaine* saimnieki Inese un Āris Aveni. Ieeja par ziedojumiem.

18. novembrī no plkst. 13 svētku zālē tiks rādītas latviešu filmas visai ģimenei: "Kā Brālītis Trusītis uzvarēja Lauvu" (plkst. 13.15), "Udensbumba resnajam runcim" (plkst. 13.45), "Sapņu komanda 1935" (plkst. 15).

Abas dienas no plkst.17 darbosies kafējnīca "Lidojošā varde". Vakariņu cena 27 eiro. Pieejama arī bērnu ēdienkarte. Vēlams galdiņu iepriekšēja rezervācija. Pieteikšanās un tuvāka informācija arī par istabiņu rezervāciju pa tālr. +4976153340 vai e-pastu: berzaine@latviesi.com.

Hamburgā sestdien, **18. novembrī**, plkst. 18, atzīmējot Latvijas Republikas proklamēšanas 99. gadadienu, Latviešu biedrība Hamburgā aicina ikvienu uz svētku pasākumu "Ar Latviju sirdi". Koncertu sniegs vīru kopa "VILKI" no Latvijas un savu pirmo uzstāšanos piedzīvos Dinas Šreiberes vadītais Hamburgas latviešu bērnu ansamblis "Austrumiņš". Pēc koncerta visi laipni aicināti uz saviesīgu kopabūšanu – balli ar dančiem un dejām. Būs iespējams iegādāties ēdienus un dzērienus. Vieta: *Kreuz-Kirchengemeinde Wandsbek, Kedenburgstr. 14, 22041, Hamburg*. Ierašanās no plkst. 17.30. Dalības maksa 10 EUR (bērniem līdz 12 gadu vecumam par brīvu). Tuvākas ziņas: projekti@latviesihamburga.de vai pa tālruni 040 50790842.

Minhenes Latviešu kultūras biedrība rīko Valsts svētku sarīkojumu **18. novembrī** plkst. 19 *Corps Arminia telpās, Schönfeldstraße 22, 80539 München*, ieeja no *Hahnenstraße*. Viesi: Kristaps Grasis, ELA valdes priekšsēdis, Jānis Bērziņš, Latvijas vēstniecības Vācijā vadītājas vietnieks, "Austrumkalns", folkloras grupa no Londonas, Minhenes Latviešu koris "Laima". Lūgums līdzī ņemt vieglas uzskodas, bezalkoholiskas un vieglas alkoholiskas dzērienus.

"VALSTS ESAM MĒS" – SVĒTKU DIENA MINISTERĒ 2017. gada 18. novembrī
No plkst. 10 līdz 14 – **Volejturnīrs** Upenberga skolas sporta zālē, *Bröderichweg 36, 48159 MS*, dalības maksa 5 EUR, pieteikties pie Kārļa Krūmiņa, tālr. 0151 16366110 vai karlis.krumins@gmx.de
No plkst. 11 līdz 13 – **Dokumentālā filma** "Vārpa apsolītā zeme" Latviešu

centrā *Minsterē Salzmanstr 152 48159 MS*.

No plkst. 17 līdz apm. 19 – "**Valsts esam mēs**" – receptes deviņdesmitdeviņgadniekam uz simtgadi. Piedalās "ImantaDimanta un draugi" un mēs (tu, es, viņš, viņa – dejos "Miladeko" un dziedās koris "Dudans").

No plkst. 19 līdz 24 – **Saviesīgs vakars**, muzicēs "ImantaDimanta un draugi", gādājam ēdienu **kopgaldam**, būs pārķams Latvijas alus un darbosies Balzama kokteiļu bārs. Ieeja 10 EUR, LCM biedriem 7 EUR. Sarīkojumu atbalsta Ārlietu ministrija. Iepriekšēja pieteikšanās – tālr. 0251/217017 vai info lcm.lv

DIEVKALPOJUMI

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig, Bismarck un Wredestrasse* krustojumā, svētdien, **12.**

novembrī, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldū.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr. 54*, **12. novembrī** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galdā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, **19. novembrī** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Štutgartē, Vecās Pils kapelā, *Schlosskirche, Am Schillerplatz*, svētdien, **3. decembrī**, plkst.15 Pirmās Adventes dievkalpojums latviešu un vācu valodā ar bērnu piedalīšanos. Mācītājs Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars senās sakrītejas telpās.



Latvijas Valsts svētku sarīkojumi Zviedrijā 2017. gada novembrī

STOKHOLMĀ

sestdien, 18. novembrī

Plkst. 14 Valsts svētku dievkalpojums Ādolfā Fredrika baznīcā (*Adolf Fredriks kyrka*), *Holländargatan 14, metro Hötorget*. Piedalās Stokholmas Latviešu koris un Stokholmas Latviešu skolas audzēkņi.

Plkst. 18 Svētku sarīkojums Stokholmā, Ālvikas tautas namā (*Alviks medborgarhus, Brommasalen, metro Alvik*).

Programmā: No plkst. 17 pasākuma vietā kafija un uzskodas par ziedojumiem. Latvijas vēstnieka Zviedrijā Marģera Krama uzruna, Latvijas prezidenta Raimonda Vējoņa svētku video uzruna tautiešiem ārzemēs, Valsts svētku Stokholmā rīcības komitejas priekšsēža Austrā Krēšlīņa svētku runa. Pauzē glāze šampanieša un uzskodas. Koncertēs latviešu postfolkloras grupu "Rikši" (Latvija). Neformālā daļa ar tradicionāliem atspirdzinājumiem un vokāli instrumentālā grupa Arta Neilanda vadībā. Aicina Valsts svētku Stokholmā rīcības komiteja, www.ZLA.se

GĒTEBORGĀ

sestdien, 18. novembrī

Plkst. 16 Latvijas Valsts svētku svinības 18. novembrī *Allégården, Södra Allégatan 4*.

Programmā: Gēteborgas latviešu kora priekšnesums, svētku mielasts, loterija ar laimestiem no Latvijas, atspirdzinājumi. Svinības kuplinās mūziķis Edgars Silācerps no Liepājas ar visiem zināmām un iemīļotām melodijām. Aicina Latviešu apvienība Gēteborgā, www.laggbg.se

MALMĒ

sestdien, 18. novembrī

No plkst. 11 – 14 vēlās svētku brokastis Sv. Mikaela baznīcas telpās *Orkestergatan 5, 215 85 Malmē*

Programmā: Dienvidzviedrijas latviešu kora "Skāne" uzstāšanās, saviesīgajā daļā uzskodu galds un kopīga sadziedāšanās, kā arī iespēja visiem atkal satikties un iepazīt jaunus biedrus. Aicina Dienvidzviedrijas latviešu biedrība, www.dienvidzviedrijaslatviesi.se

UPSALĀ

svētdien, 19. novembrī

Plkst. 15 Latvijas Republikas dzimšanas dienas pasākums *Sturgatan 11, Uppsala*

Programmā: svētku atklāšana ar glāzi dzirkstoša šampanieša, svinīgas vakariņas, jestrās dejas un rotaļas kopā ar latviešu postfolkloras grupu "Rikši" no Latvijas. Aicina Upsalas Latviešu biedrība.

NORČĒPINGĀ

sestdien, 25. novembrī

Plkst. 15 Latvijas neatkarības 99. gadadienas svinēšana *Hemgården Norrköping, Saltängsgatan 7, 60222 Norrköping*

Programmā: Latvijas dzimšanas dienas aktivitātes lieliem un maziem, Zviedrijas Latviešu apvienības un Latvijas vēstniecības pārstāvju uzrunas. Saviesīgā daļa un danči kopā ar grupu "Stokholmas spēlmaņi". Aicina Zviedrijas Latviešu apvienība sadarbibā ar Latvijas vēstniecību un Norčēpingā dzīvojošie latvieši.

ĒREBRŪ

svētdien, 26. novembrī

Plkst. 14 Latvijas neatkarības proklamēšanas gadadienas atzīmēšana *Husets Café i Föreningarnas Hus Örebro Föreningarnas Hus, Slottsgatan 13 A, 70361 Örebro, Sweden*

Programmā: Valsts svētku svinēšana un saviesīgs pasākums kopā ar grupu "Stokholmas spēlmaņi". Aicina Zviedrijas Latviešu apvienības Viduszviedrijas Örebro nodaļa.

Svinēsim Latvijas 99. Valsts svētkus kopā!
Plašāk par svētku sarīkojumiem Zviedrijā lasiet www.ZLA.se un biedrību Facebook mājaslapās.